II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 24ης Φεβρουαρίου 1999

σχετικά με κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Ισπανία στην εταιρεία Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1999) 498]

(Το κείμενο στην ισπανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(1999/718/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο [1], και αφού έλαβε υπόψη τις εν λόγω παρατηρήσεις,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Με επιστολή της 11ης Ιουνίου 1996, η Επιτροπή έλαβε καταγγελία της εθνικής ένωσης κατασκευαστών λευκών ηλεκτρικών οικιακών συσκευών (Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca — στο εξής «Anfel»), στην οποία αναφερόταν ότι η Ισπανία είχε θέσει σε εφαρμογή ενίσχυση υπέρ της Daewoo Electronics Manufacturing España SA (στο εξής «Demesa»), επιχείρηση εγκατεστημένη στη Vitoria-Gasteiz [2], στην Αυτόνομη Κοινότητα της Χώρας των Βάσκων (στο εξής «Χώρα των Βάσκων»), υπό μορφή επιδοτήσεων και φοροαπαλλαγών που υπερέβαιναν τα ανώτατα όρια που εφαρμόζονται στις περιφερειακές ενισχύσεις στη Χώρα των Βάσκων. Η Επιτροπή έλαβε και άλλες καταγγελίες σχετικές με την ίδια ενίσχυση εκ μέρους ενός ανταγωνιστή της Demesa, της European Committee of Manufacturers of Electrical Domestic Equipment (στο εξής «Ceced»), καθώς και από την Associazione Nazionale Industria Elettrotecniche ed Elettroniche (στο εξής «Anie»).

Με επιστολή της 26ης Ιουνίου 1996, η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες από τις ισπανικές αρχές.

Κατόπιν επιστολής υπενθύμισης που εστάλη στις 11 Σεπτεμβρίου 1996, η Ισπανία διαβίβασε ορισμένες πληροφορίες με επιστολή της 16ης Σεπτεμβρίου 1996. Οι αυτόνομες αρχές της Χώρας των Βάσκων, διαβίβασαν στην Επιτροπή περαιτέρω πληροφορίες με επιστολή της 11ης Φεβρουαρίου 1997.

Σε μεταγενέστερη αλληλογραφία, η Επιτροπή, με επιστολή της 16ης Δεκεμβρίου 1997, ενημέρωσε την Ισπανία σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με συγκεκριμένες ενισχύσεις που είχε λάβει η Demesa, και ζήτησε από την ισπανική κυβέρνηση να της διαβιβάσει διάφορα στοιχεία.

Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [3]. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την εν λόγω ενίσχυση. Η Ισπανία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της με επιστολές της 23ης Ιανουαρίου 1998 και της 6ης Μαρτίου 1998.

Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις των τρίτων και τις διαβίβασε στην Ισπανία, παρέχοντάς της τη δυνατότητα να διατυπώσει τις

[1] ΕΕ C 103 της 4.4.1998, σ. 3.

[2] Η Vitoria-Gasteiz είναι δήμος που βρίσκεται στην Álava, μία από τις τρεις επαρχίες ή ιστορικές περιοχές της Χώρας των Βάσκων.

[3] Βλέπε υποσημείωση αριθ. 1.

δικές της παρατηρήσεις, τις οποίες έλαβε με επιστολή της 20ής Οκτωβρίου 1998.

Με επιστολή της 4ης Ιουνίου 1998, η Επιτροπή ενημέρωσε την Ισπανία σχετικά με την απόφασή της να επεκτείνει την κινηθείσα διαδικασία.

Η απόφαση της Επιτροπής να επεκτείνει τη διαδικασία δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ([4]). Η Ισπανία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της με επιστολές της 22ας και της 24ης Ιουλίου 1998. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την ενίσχυση. Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων τρίτων και τις διαβίβασε στην Ισπανία, παρέχοντάς της τη δυνατότητα να διατυπώσει τις δικές της παρατηρήσεις, τις οποίες έλαβε με επιστολή της 3ης Δεκεμβρίου 1998.

Πραγματοποιήθηκαν δύο συνεδριάσεις, η μία στις Βρυξέλλες (στις 29 Οκτωβρίου 1998) και η δεύτερη στη Vitoria-Gasteiz (στις 15 Δεκεμβρίου 1998) μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και εκπροσώπων των βασκικών αρχών, κατά τις οποίες οι τελευταίες επιβεβαίωσαν τη θέση τους.

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

II.1. *Τα μέτρα*

Τα μέτρα για τα οποία κινήθηκε και, εν συνεχεία, επεκτάθηκε η διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ είναι τα εξής:

— η δωρεάν κατοχή, από το 1996, εκ μέρους της Demesa, γηπέδου εμβαδού 500 000 m^2, το οποίο βρίσκεται στη βιομηχανική ζώνη του Júndiz, στη Vitoria-Gasteiz, καθώς και ο μεταγενέστερος καθορισμός της τιμής πώλησης του εν λόγω γηπέδου σε επίπεδα κατώτερα από την τιμή της αγοράς,

— η ενίσχυση η οποία χορηγήθηκε στην Demesa στο πλαίσιο του προγράμματος Ekimen ([5]), στο βαθμό που δεν καλύπτεται από τη γενική διάταξη που περιλαμβάνεται στο εν λόγω πρόγραμμα, η οποία εγκρίνει ένταση ενίσχυσης ίση με 10 % των επιλέξιμων δαπανών που αντιστοιχούν στα ποσά τα οποία είχε επενδύσει πραγματικά η Demesa ([6]), δεδομένου ότι το σχέδιο δεν είναι στρατηγικό και δεν συνεπάγεται δημιουργία θέσεων απασχόλησης,

— έκπτωση φόρου που εφαρμόζεται υπό μορφή μείωσης κατά 45 % του ποσού που οφείλεται βάσει του φόρου εισοδήματος εταιρειών ([7]), καθώς και άλλα φορολογικά πλεονεκτήματα που χορηγήθηκαν επίσης στο πλαίσιο των διατάξεων φορολόγησης επιχειρήσεων της επαρχίας της Álava ([8]) από τα οποία επωφελήθηκε η Demesa.

II.2. *Η δικαιούχος*

Δικαιούχος των μέτρων είναι η Demesa, η οποία βρίσκεται εγκατεστημένη στη βιομηχανική ζώνη Júndiz, στη Vitoria-Gasteiz, και είναι θυγατρική πλήρους ιδιοκτησίας της Daewoo Electronics Co Ltd (στο εξής «Daewoo Electronics»), η οποία με τη σειρά της είναι θυγατρική του νοτιοκορεατικού πολυεθνικού ομίλου Daewoo.

Η Daewoo Electronics ιδρύθηκε το 1971 και διαθέτει παγκόσμιο δίκτυο 92 εργοστασίων ([9]). Παράγει καταναλωτικά ηλεκτρονικά προϊόντα και λευκές ηλεκτρικές οικιακές συσκευές για τις κορεατικές και τις παγκόσμιες αγορές. Το 1997, οι πωλήσεις της ανήλθαν συνολικά σε 2 725 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ ([10]).

II.3. *Η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Demesa και των αυτόνομων βασκικών αρχών*

Στις 13 Μαρτίου 1996, οι αυτόνομες βασκικές αρχές και η Daewoo Electronics υπέγραψαν σύμφωνο συνεργασίας βάσει του οποίου η Daewoo Electronics ανέλαβε την υποχρέωση να εγκαταστήσει εργοστάσιο κατασκευής ψυγείων στη Χώρα των Βάσκων. Σε αντιστάθμισμα, οι αυτόνομες βασκικές αρχές ανέλαβαν την υποχρέωση να στηρίξουν την επένδυση αυτή μέσω της χορήγησης σειράς επιδοτήσεων. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ κατά την ημερομηνία υπογραφής της.

Το σημείο 3 του συμφώνου συνεργασίας αναφερόταν στις επιδοτήσεις και τα λοιπά πλεονεκτήματα που θα μπορούσε να λάβει το σχέδιο από τις αυτόνομες αρχές, δηλαδή μη επιστρεπτέα επιχορήγηση αξίας μέχρι 25 % των επενδύσεων σε πάγια στοιχεία του

([4]) ΕΕ C 266 της 25.8.1998, σ. 6.

([5]) Καθεστώς το οποίο ενέκρινε η Επιτροπή με επιστολή, της 13ης Δεκεμβρίου 1996, υπό στοιχεία SG(96) D/11028 (κρατική ενίσχυση N 529/96). Το διάταγμα της βασκικής κυβέρνησης μέσω του οποίου δημιουργείται το καθεστώς (διάταγμα αριθ. 289/1996, της 17ης Δεκεμβρίου 1996) δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Χώρας των Βάσκων (Boletín Oficial del País Vasco), αριθ. 246 της 23ης Δεκεμβρίου 1996, σ. 20138.

([6]) Βάσει των πληροφοριών που διαβίβασαν οι καταγγέλλοντες (οι οποίοι υπέβαλαν μελέτη την οποία κατήρτισε μηχανολογική εταιρεία η οποία ειδικεύεται στο σχεδιασμό εργοστασίων παραγωγής ψυγείων), η Επιτροπή αποφάσισε να εξετάσει αν το κόστος των επενδύσεων της Demesa είχε αυξηθεί με τεχνητό τρόπο προκειμένου να λάβει υψηλότερη ενίσχυση.

([7]) Έκτη πρόσθετη διάταξη του περιφερειακού νόμου (Normal Foral) 22/1994, της 20ής Δεκεμβρίου 1994 (Επίσημη Εφημερίδα της Επαρχίας της Álava (Botha) 5 της 13ης Ιανουαρίου 1995), η ισχύς της οποίας παρατάθηκε το 1996 από την πέμπτη πρόσθετη διάταξη του περιφερειακού νόμου 33/1995, της 20ής Δεκεμβρίου 1995 (Botha 4, της 10ης Ιανουαρίου 1996), και για το 1997 από την παράγραφο 2.11 της ενιαίας διάταξης παρέκκλισης του περιφερειακού νόμου 24/1996, της 5ης Ιουλίου 1996 (Botha 90, της 9ης Αυγούστου 1996) και την έβδομη πρόσθετη διάταξη του περιφερειακού νόμου 31/1996, της 18ης Δεκεμβρίου 1996 (Botha 148, της 30ής Δεκεμβρίου 1996). Για το 1998, η έκπτωση φόρου δύναται να χορηγηθεί δυνάμει της ενδέκατης πρόσθετης διάταξης του περιφερειακού νόμου 33/1997, της 19ης Δεκεμβρίου 1997 (Botha 150, της 31ης Δεκεμβρίου 1997)· για το 1999, δυνάμει της έβδομης πρόσθετης διάταξης του περιφερειακού νόμου 36/1998, της 17ης Δεκεμβρίου 1998 (Botha 149, της 30ής Δεκεμβρίου 1998).

([8]) Περιφερειακός νόμος αριθ. 24/1996, της 5ης Ιουλίου 1996, σχετικός με τη φορολόγηση εταιρειών.

([9]) 33 κέντρα παραγωγής, 33 εμπορικές θυγατρικές και 19 υποκαταστήματα.

([10]) 2,388 εκατομμύρια ευρώ (1 ευρώ = 1,1410 δολάρια ΗΠΑ, τιμή συναλλάγματος Infor€uro, Φεβρουάριος 1999).

ενεργητικού και των δαπανών εκκίνησης, καθώς και τυχόν άλλες κρατικές ενισχύσεις που διατίθενται εν γένει σε κάθε επιχειρηματία που επιθυμεί να επενδύσει στη Χώρα των Βάσκων στους τομείς της περιβαλλοντικής προστασίας, της E&A και της εξοικονόμησης ενέργειας.

Η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που επιτρέπεται στη Χώρα των Βάσκων ανέρχεται στο 25 % του καθαρού ισοδυνάμου επιχορήγησης [11] (35 % για τις ΜΜΕ).

Βάσει της συμφωνίας, η Daewoo Electronics όφειλε να συστήσει επιχείρηση με έδρα στη Χώρα των Βάσκων (Demesa). Η νέα επιχείρηση έπρεπε στη συνέχεια να καταρτίσει επιχειρηματικό σχέδιο (plan de negocio) η έγκριση του οποίου από τις αυτόνομες αρχές αποτελούσε εκ των ουκ άνευ προϋπόθεση για την αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας. Το εν λόγω σχέδιο, το οποίο κάλυπτε το διάστημα 1996-2001, υποβλήθηκε στις αυτόνομες αρχές το Σεπτέμβριο του 1996· προέβλεπε επένδυση ύψους 11 835 600 000 ισπανικών πεσετών [12] και τη δημιουργία 745 θέσεων απασχόλησης. Οι πωλήσεις προβλεπόταν να ξεκινήσουν το 1997, κυρίως στην ισπανική αγορά, καθώς και στη Γαλλία και την Ιταλία, και το 1998 να επεκταθούν στη γερμανική και τη βρετανική αγορά. Καταρχήν, το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών θα πραγματοποιούνται στην εγχώρια αγορά, αλλά οι εξαγωγές έπρεπε να αυξάνονται χρόνο με το χρόνο μέχρι να φθάσουν, εντός διαστήματος τριών έως τεσσάρων ετών, στο 60 % του συνολικού κύκλου εργασιών.

II.4. *Το πρόγραμμα Ekimen και η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση που χορηγήθηκε στη Demesa*

Οι διαπραγματεύσεις για τη μη επιστρεπτέα επιχορήγηση που ισοδυναμούσε με το 25 % των επενδύσεων σε υλικά πάγια στοιχεία του ενεργητικού έγιναν στο πλαίσιο της συμφωνίας συνεργασίας στις 13 Μαρτίου 1996, και υλοποιήθηκε στις 24 Δεκεμβρίου 1996 με απόφαση της βασκικής κυβέρνησης στο πλαίσιο του προγράμματος περιφερειακών ενισχύσεων Ekimen, το οποίο ενέκρινε η Επιτροπή στις 13 Δεκεμβρίου 1996.

Το πρόγραμμα αυτό καλύπτει το διάστημα 1996-1998. Στόχο έχει την περιφερειακή ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Οι ενισχύσεις χορηγούνται υπό μορφή μη επιστρεπτέων επιδοτήσεων ή δανείων με ευνοϊκούς όρους [13] για τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων ή την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό της ήδη υπάρχουσας υποδομής. Οι επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνουν τα γήπεδα, τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις.

Δικαιούχοι του εν λόγω προγράμματος είναι, μεταξύ άλλων, βιομηχανίες ή επιχειρήσεις που ασχολούνται με εξορυκτικές δραστηριότητες. Προκειμένου να θεωρηθούν επιλέξιμες για τη λήψη ενισχύσεων στο πλαίσιο του προγράμματος Ekimen, οι επενδύσεις πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

— το επενδυτικό σχέδιο πρέπει να είναι βιώσιμο από τεχνική, οικονομική και χρηματοπιστωτική άποψη και να εκτελεστεί εντός τριετίας από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης,

— το ποσό της επένδυσης πρέπει να υπερβαίνει τα 360 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες,

— το σχέδιο πρέπει να συνεπάγεται τη δημιουργία τουλάχιστον 30 θέσεων απασχόλησης,

— τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού που έχουν μεταβιβαστεί σε τρίτους ή έχουν κατασκευαστεί από άλλη επιχείρηση του ίδιου ομίλου δεν είναι επιλέξιμα,

— τουλάχιστον το 30 % της επένδυσης πρέπει να χρηματοδοτηθεί από τους ίδιους πόρους της δικαιούχου επιχείρησης.

Όσον αφορά τους όρους χορήγησης της μη επιστρεπτέας επιδότησης, και ιδίως τις διακυμάνσεις της έντασης των επιδοτήσεων βάσει καθορισθέντων κριτηρίων, η Επιτροπή, στην επιστολή της, της 13ης Δεκεμβρίου 1996 [SG(96) D/11029], κατά την έγκριση του προγράμματος Ekimen, ανέφερε τα εξής:

«Η Επιτροπή σημειώνει ότι η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που αντιστοιχεί στο 25 % του ΑΙΕ [14], θα χορηγηθεί σύμφωνα με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) ποσοστό 10 % γενικού χαρακτήρα· β) ποσοστό 5 % για στρατηγικά σχέδια ή σχέδια που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης· γ) ποσοστό 5 % για σχέδια που εντοπίζονται σε περιοχές προτεραιότητας, και δ) ποσοστό 5 % για σχέδια που συμβάλλουν σημαντικά στην περιφερειακή ανάπτυξη ή τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.»

Η επιδότηση που χορηγήθηκε στις 24 Δεκεμβρίου 1996 αντιστοιχεί με ένταση ενίσχυσης ίση με το 25 % του ΑΙΕ του ποσού της επένδυσης, το οποίο αντιπροσωπεύει συνολικό ποσό 2 958 900 00 ισπανικών πεσετών [15], που θα καταβληθεί σε δόσεις εντός τεσσάρων ετών, σύμφωνα με το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα:

(σε εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες)

1996	30 500
1997	1 557 600
1998	759 900
1999	610 900

Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ένταση 18,76 % ΚΙΕ (καθαρού ισοδυνάμου επιχορήγησης), δηλ. χαμηλότερο του ανώτατου ορίου που ισοδυναμεί με το 25 % του ΚΙΕ έχει θεσπίσει η Χώρα των Βάσκων.

Σε αντίθεση με τις προβλέψεις που περιλαμβάνονται στο επιχειρηματικό σχέδιο της Demesa, η συνολική επένδυση ύψους 11 835 600 000 ισπανικών πεσετών που δικαιολογούσε τη χορήγηση της ενίσχυσης επρόκειτο να επενδυθεί κατά το ίδιο διάστημα 1996-1999, και όχι κατά το διάστημα 1996-2001. Η Επιτροπή εξέφρασε τις αμφιβολίες της — οι οποίες εν συνεχεία διαλύθηκαν — κατά πόσον ήταν δυνατό να πληρούται ο όρος περάτωσης του σχεδίου εντός τριετίας, που αποτελούσε απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση της επιδότησης. Οι αυτόνομες

[11] Μέγιστο όριο που εφαρμόζεται στις περιφερειακές ενισχύσεις στη Χώρα των Βάσκων, σύμφωνα με τον ισπανικό χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων (ΕΕ C 25 της 31.1.1996, σ. 3).

[12] 71 133 388,63 ευρώ.

[13] Το εφαρμοζόμενο επιτόκιο δύναται να είναι από δύο έως πέντε μονάδες χαμηλότερο από το ονομαστικό επιτόκιο.

[14] Ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης.

[15] 17 783 347,16 ευρώ.

αρχές διαβεβαίωσαν ότι η καταβολή της ενίσχυσης θα πραγματοποιούνταν εντός τριών ετών, παρότι, βάσει της ημερομηνίας κατά την οποία χορηγήθηκε η επιδότηση, δηλαδή στις 24 Δεκεμβρίου 1996, θα καταμεριζόταν σε τέσσερα κονδύλια του προϋπολογισμού. Οι αυτόνομες αρχές επιβεβαιώσαν επίσης ότι η επένδυση της Demesa συνεπαγόταν τη δημιουργία 412 θέσεων απασχόλησης κατά το διάστημα 1996-1999.

Βάσει των στοιχείων που διαβίβασαν οι αυτόνομες αρχές, τον Ιούνιο του 1998, η Demesa δήλωσε επενδύσεις αντίστοιχες με το 44% του συνολικού ποσού. Εξάλλου, κατά την ίδια ημερομηνία είχαν δημιουργηθεί 201 θέσεις απασχόλησης ([16]).

II.5. *Φορολογικά πλεονεκτήματα που ισχύουν στην ιστορική περιοχή της Alava*

Οι φορολογικές ρυθμίσεις που ισχύουν στη Χώρα των Βάσκων διέπονται από την οικονομική συμφωνία, που θεσπίστηκε με το νόμο 12/1981, της 13ης Μαΐου, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από το νόμο 38/1997, της 4ης Αυγούστου. Στο πλαίσιο της οικονομικής συμφωνίας το περιφερειακό συμβούλιο της Álava δύναται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να διατηρεί, να θεσπίζει και να ρυθμίζει το φορολογικό καθεστώς εντός της επικράτειάς της ([17]).

Στο πλαίσιο της οικονομικής συμφωνίας, το περιφερειακό συμβούλιο της Álava (Diputación Foral de Álava) θέσπισε τις ακόλουθες φορολογικές ενισχύσεις:

α) έκπτωση φόρου αντίστοιχη με το 45% του κόστους των επενδύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω επενδύσεις υπερβαίνουν τα 2 500 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες. Η έκπτωση εφαρμόζεται στο ποσό το οποίο πρέπει να καταβληθεί ως φόρος επιχειρήσεων. Αρχικά ίσχυε μόνο για τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 1ης Ιανουαρίου και 31ης Δεκεμβρίου 1995, αλλά στη συνέχεια δόθηκε παράταση μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1997 μέσω διαδοχικών δημοσιονομικών διατάξεων. Κάθε έκπτωση φόρου που δεν χρησιμοποιείται, επειδή υπερβαίνει το ποσό της τελικής φορολογικής υποχρέωσης, δύναται να μεταφερθεί και να εφαρμοστεί κατά τα επόμενα έτη. Η απόφαση για τη χορήγηση της έκπτωσης θεσπίζει επίσης τις προθεσμίες, τα ανώτατα όρια, καθώς και τυχόν άλλους περιορισμούς. Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται κατά την προπαρασκευαστική φάση του σχεδίου δύνανται να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό της έκπτωσης εφόσον αποφασίσει σχετικά το περιφερειακό συμβούλιο της Álava (Diputación Foral de Álava). Η Demesa έλαβε την έκπτωση φόρου με την απόφαση 737/97 του περιφερειακού συμβουλίου της Álava, στις 21 Οκτωβρίου 1997·

β) μείωση ([18]) κατά 99%, 75%, 50% και 25%, της φορολογητέας βάσης η οποία θα εφαρμόζεται αντίστοιχα κατά τα επόμενα τέσσερα έτη, με έναρξη το πρώτο έτος κατά το οποίο η εταιρεία παρουσιάζει θετικές φορολογητέες βάσεις· η εν λόγω μείωση εφαρμόζεται στις εταιρείες που έχουν πρόσφατα εγκατασταθεί στην Álava, εφόσον προβαίνουν σε επενδύσεις ύψους τουλάχιστον 80 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών και στη δημιουργία τουλάχιστον δέκα θέσεων εργασίας·

γ) διάφορες μειώσεις του ποσού του καταβλητέου φόρου ([19]), το σύνολο των οποίων δεν δύναται να υπερβαίνει το 40% της φορολογικής υποχρέωσης.

III. ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στην απόφασή της την οποία κοινοποίησε στην Ισπανία με επιστολή της 16ης Δεκεμβρίου 1997, η Επιτροπή:

— κάλεσε την ισπανική κυβέρνηση να υποβάλει τις απαραίτητες πληροφορίες ούτως ώστε να καθοριστεί αν η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση χορηγήθηκε σύμφωνα με το πρόγραμμα Ekimen, και αν το κόστος των επενδύσεων αντιστοιχούσε στα ποσά τα οποία επενδύθηκαν πραγματικά,

— κίνησε τη διαδικασία δυνάμει του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, όσον αφορά ορισμένα φορολογικά μέτρα, καθώς και σχετικά με τη δωρεάν χρήση γηπέδου και τη μεταγενέστερη πώλησή του σε τιμή χαμηλότερη από την τιμή της αγοράς.

III.1. *Απάντηση της Ισπανίας στο αίτημα για υποβολή πληροφοριών: η επιχορήγηση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Ekimen*

Η Ισπανία υπέβαλε τις πληροφορίες που παρατίθενται κατωτέρω, τις οποίες της είχε διαβιβάσει η αυτόνομη κυβέρνηση της Χώρας των Βάσκων:

Εφόσον η επιχορήγηση που ανερχόταν στο 25% του ΑΙΕ της επένδυσης, η οποία πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα 1996-1999, χορηγήθηκε στο πλαίσιο προγράμματος ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα εγκεκριμένου από την Επιτροπή, οι αυτόνομες αρχές εκτίμησαν ότι δεν ήταν υποχρεωμένες να κοινοποιήσουν τη χορήγηση της εν λόγω ενίσχυσης. Εντούτοις, μετά την αίτηση της Επιτροπής για υποβολή πληροφοριών (η οποία ενήργησε ανταποκρινόμενη στις προαναφερθείσες καταγγελίες), οι αυτόνομες βασκικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή σχετικά με τη χορήγηση της ενίσχυσης. Οι αυτόνομες αρχές τόνισαν επίσης ότι το σχέδιο το οποίο υπέβαλε η Demesa πληρούσε όλους τους όρους επιλεξιμότητας που θεσπίζει το πρόγραμμα Ekimen, και ότι η οικονομική και χρηματοδοτική του βιωσιμότητα ήταν εξασφαλισμένες.

([16]) Βάσει ενός άρθρου που δημοσιεύθηκε στον ισπανικό τύπο (El País, 11 Νοεμβρίου 1998), που αναφέρεται σε συνδικαλιστική δράση, η Demesa απασχολούσε 170 εργαζόμενους, 90% εκ των οποίων δεν είχαν συμβάσεις αορίστου χρόνου.

([17]) Βλέπε άρθρο 6 της οικονομικής συμφωνίας, όπως τροποποιήθηκε από το νόμο 38/1997, της 4ης Αυγούστου. Τα επαρχιακά συμβούλια των άλλων ιστορικών περιοχών της Χώρας των Βάσκων (Vizcaya και Guipúzcoa) έχουν επίσης αρμοδιότητες στο φορολογικό τομέα.

([18]) Βλέπε άρθρο 26 του περιφερειακού νόμου αριθ. 24/1996.

([19]) 15% του ποσού των νέων υλικών επενδύσεων σε πάγια στοιχεία του ενεργητικού· 10% του λογιστικού αποτελέσματος με προορισμό τη δημιουργία διαθεσίμου επενδύσεων· 30% των δαπανών για Ε&Α· 15% των επενδύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος· 25% των επενδύσεων για την ενίσχυση των εξαγωγών. Βλέπε άρθρα 37, 39, 41, 42 και 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 24/1996.

Όσον αφορά, πιο συγκεκριμένα, την εκπλήρωση των προϋποθέσεων για την πραγματοποίηση της επιχορήγησης, οι αυτόνομες αρχές επεσήμαναν τα εξής:

— ο τομέας των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών αποτελεί στρατηγικό τομέα για τη Χώρα των Βάσκων· οι αρχές της χώρας στηρίζουν τα επιχειρήματά τους όσον αφορά το στρατηγικό χαρακτήρα του τομέα στη θεωρία του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και των clusters ([20])· σύμφωνα με τις αυτόνομες αρχές, το cluster των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών αντιπροσωπεύει το 6 % του ΑΕΠ της περιοχής, και μπορεί, κατά συνέπεια, να θεωρηθεί στρατηγικό· επιπλέον, το ίδιο το σχέδιο είναι στρατηγικό, στο βαθμό που η εγκατάσταση της Demesa στη Χώρα των Βάσκων θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων του τομέα ο οποίος, στην εν λόγω περιφέρεια, χαρακτηρίζεται από την ανυπαρξία ενός ισχυρού ομίλου τοπικών ανταγωνιστών,

— ήταν σημαντικό να τονιστεί ότι μία πολυεθνική πραγματοποιούσε επενδύσεις σε περιφέρεια που είχε πληγεί ιδιαίτερα από την οικονομική ύφεση,

— η επιχορήγηση που δόθηκε στη Demesa δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο του 25 % του ΑΙΕ το οποίο θεσπίζεται στο πρόγραμμα Ekimen, το οποίο, με τη σειρά του, αντιπροσωπεύει μόνο το 20 % περίπου του ΚΙΕ, δηλαδή ποσοστό χαμηλότερο του ανώτατου ορίου που έχει θεσπίσει η Χώρα των Βάσκων (25 % του ΚΙΕ),

— το γεγονός ότι η επένδυση δεν εντοπίζεται σε περιοχή προτιμησιακού ενδιαφέροντος για τους σκοπούς του προγράμματος Ekimen δεν σημαίνει ότι η Demesa δεν δύναται να λάβει ενίσχυση η οποία θα ανέρχεται στο ανώτατο όριο του 25 % του ΑΙΕ, το οποίο θεσπίζεται για τις επιχορηγήσεις· οι αυτόνομες αρχές διαθέτουν ευρείες διακριτικές εξουσίες που τους επιτρέπουν να χορηγούν ενισχύσεις μέχρις αυτού του ορίου,

— δεν υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία τα οποία να επιτρέπουν να συναχθεί, όπως πράττει ο καταγγέλλων, ότι το πραγματικό κόστος της επένδυσης της Demesa ανέρχεται στο ήμισυ της δηλωθείσας αξίας· οι αυτόνομες αρχές αποφάσισαν, ωστόσο, να διενεργήσουν λογιστικό έλεγχο των επενδύσεων,

— το πρόγραμμα Ekimen περιλαμβάνει διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης των επενδύσεων, πράγμα που επιτρέπει ανά πάσα στιγμή να ελέγχεται αν οι πραγματοποιούμενες επενδύσεις αντιστοιχούν στο καταβληθέν ποσό της ενίσχυσης.

III.2. *Παρατηρήσεις της Ισπανίας*

III.2.1. **Δωρεάν χρήση γηπέδου 500 000 m² και μεταγενέστερη πώλησή του σε τιμή χαμηλότερη εκείνης της αγοράς**

Οι αυτόνομες αρχές βεβαιώνουν ότι η Demesa ουδέποτε χρησιμοποίησε δωρεάν γήπεδο εμβαδού 500 000 m². Με βάση έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία, οι αρχές επισημαίνουν ότι η εν λόγω εταιρεία κατείχε και, εν συνεχεία, εξαγόρασε γήπεδο εμβαδού μόλις 100 000 m². Βάσει ειδικών διατάξεων της νομοθεσίας περί ακινήτων, η επισημοποίηση της πράξης πώλησης έλαβε χώρα αφού είχαν πραγματοποιηθεί διαδοχικές ενέργειες διαχωρισμού και προσθήκης των διαφόρων προϋπαρχόντων γηπέδων. Οι αυτόνομες αρχές προσκόμισαν επίσης αεροφωτογραφίες οι οποίες καταδεικνύουν ότι, πράγματι, η Demesa κατείχε μόνο γήπεδο εμβαδού 100 000 m² το οποίο και εξαγόρασε.

Κατά τη διαδικασία πώλησης, ανέκυψε ωστόσο μία περιπλοκή, λόγω της παρουσίας στα γήπεδα αγροτών οι οποίοι μίσθωναν τα εδάφη και διεκδίκησαν αποζημίωση για τις καλλιέργειες που επλήγησαν λόγω των κατασκευαστικών έργων. Μόνο μετά την κίνηση της εκτελεστικής διαδικασίας, την οποία ακολούθησε εξώδικος διακανονισμός, επισημοποιήθηκε η πράξη πώλησης στις 30 Δεκεμβρίου 1997. Σύμφωνα με τις αυτόνομες αρχές, η μεταβίβαση ιδιοκτησίας μπορούσε να λάβει χώρα μόνο μετά την επίλυση της αντιδικίας σχετικά με την κατοχή του γηπέδου, αφού η Gazteiko Industria Lurra SA, η εταιρεία που προέβη στην πώληση, υποχρεώθηκε να ενεργήσει καλή τη πίστει έναντι του αγοραστή. Εν πάση περιπτώσει, οι αυτόνομες αρχές τονίζουν ότι η πώληση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την ισπανική νομοθεσία και, κατά συνέπεια, δεν τίθεται θέμα ενίσχυσης όσον αφορά τους όρους πώλησης.

Όσον αφορά την τιμή αγοράς του γηπέδου, οι μέσες τιμές τις οποίες ανακοίνωσε ο καταγγέλλων (μεταξύ 6 000 και 7 000 ισπανικές πεσέτες/m²) αντιστοιχούν σε γήπεδα η επιφάνεια των οποίων (μεταξύ 1 000 και 10 000 m²) είναι σαφώς μικρότερη της επιφάνειας του γηπέδου που αγόρασε η Demesa (100 000 m²). Είναι εύλογο ότι η τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο ενός γηπέδου δέκα φορές μεγαλύτερου θα είναι χαμηλότερη. Για τη στήριξη των ανωτέρω στοιχείων, οι αυτόνομες αρχές υπέβαλαν δύο εκθέσεις τις οποίες, μετά την πώληση, ανέλαβαν να καταρτίσουν δύο ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες, και βάσει των οποίων η τιμή αγοράς ενός γηπέδου 100 000 m² οικοδομήσιμης γης κυμαίνεται μεταξύ 4 000 και 5 000 ισπανικές πεσέτες/m². Οι αυτόνομες αρχές εκτιμούν επομένως ότι η τιμή των 4 125 ισπανικές πεσέτες/m² οικοδομήσιμης γης την οποία κατέβαλε η Demesa ανταποκρίνεται στους όρους της αγοράς.

Επιπλέον, τα έγγραφα στοιχεία τα οποία υποβλήθηκαν περιλαμβάνουν και μία «συμπληρωματική λογιστική έκθεση των διαθέσιμων γηπέδων», η οποία σύμφωνα με τις αυτόνομες αρχές,

([20]) Οι αυτόνομες αρχές αναφέρονται συγκεκριμένα στη «θεωρία του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος την οποία ανέπτυξε ο καθηγητής Michael Porter». Από τα δημοσιευμένα έργα του εν λόγω συγγραφέα βλέπε λόγου χάρη The competitive advantage of nations, The Free Press, Νέα Υόρκη, 1990, η πιο πρόσφατα, «Clusters and the New Economics of Competition», στο Harvard Business Review, τόμος 76 τεύχος 6, Νοέμβριος/Δεκέμβριος 1998, σ. 79-90. Στο δεύτερο κείμενο, το «cluster» (δέσμη) ορίζεται ως «γεωγραφική συγκέντρωση» διασυνδεόμενων επιχειρήσεων και οργανισμών, σε συγκεκριμένο έδαφος (σ. 78). Περιλαμβάνουν τους προμηθευτές εξειδικευμένων πρώτων υλών (συστατικά, μηχανήματα, υπηρεσίες), καθώς και τους προμηθευτές εξειδικευμένης υποδομής. Τα clusters επεκτείνονται συχνά στα δίκτυα και τους πελάτες, καθώς και σε κατασκευαστές συμπληρωματικών προϊόντων. Περιλαμβάνουν επίσης τους δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς που παρέχουν ενημέρωση, έρευνα, επιμόρφωση και τεχνική στήριξη. Το κύριο χαρακτηριστικό του ορισμού αυτού συνοψίζεται στις λέξεις «γεωγραφική συγκέντρωση». Στο ίδιο κείμενο, ο συγγραφέας αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι «οι κυβερνητικές πολιτικές των αναπτυσσόμενων οικονομιών προσανατολίζονται συχνά, και ακούσια, κατά της δημιουργίας “clusters”. Οι περιορισμοί όσον αφορά την εγκατάσταση επιχειρήσεων, καθώς και τις επιδοτήσεις επενδύσεων σε περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα, λόγου χάρη, ενδέχεται να διασκορπίσουν με τεχνητό τρόπο τις επιχειρήσεις».

καταρτίστηκε από την εταιρεία ορκωτών λογιστών Price Waterhouse για το οικονομικό έτος 1997. Η εν λόγω έκθεση αναφέρει κόστος μονάδας ανά οικοδομήσιμο τετραγωνικό μέτρο 4 481 ισπανικές πεσέτες/m^2 για γήπεδα επιφάνειας 50 000 m^2 που βρίσκονται στην ίδια περιοχή με εκείνο που κατείχε η Demesa.

Τέλος, οι αυτόνομες αρχές εκτιμούν ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής, της 10ης Ιουλίου 1997, σχετικά με τα στοιχεία ενίσχυσης στις πωλήσεις γηπέδων — οικοπέδων και κτιρίων από τις δημόσιες αρχές [21] δεν εφαρμόζεται στην παρούσα περίπτωση, δεδομένου ότι η αγορά του γηπέδου αποφασίστηκε πριν από την έκδοση της ανακοίνωσης.

III.2.2 **Φορολογικές ενισχύσεις**

Η Ισπανία υπέβαλε μία εξαιρετικά λεπτομερή έκθεση, την οποία κατήρτισαν οι αυτόνομες αρχές της Χώρας των Βάσκων, σχετικά με τη βάση και τη λειτουργία των φορολογικών ρυθμίσεων που εφαρμόζονται στην ιστορική περιοχή της Álava. Βάσει της έκθεσης αυτής, η Επιτροπή, κατά την κίνηση της διαδικασίας, δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τις ιστορικές, θεσμικές και νομοθετικές βάσεις αυτού του ειδικού φορολογικού καθεστώτος (régimen foral).

Πιο συγκεκριμένα, στο φορολογικό πεδίο, το πλαίσιο αναφοράς αυτού του ειδικού καθεστώτος είναι η οικονομική συμφωνία που αναφέρεται στο σημείο II.5.

Δυνάμει αυτών των νομοθετικών εξουσιών στο φορολογικό τομέα, το περιφερειακό συμβούλιο της Álava εκδίδει, μεταξύ άλλων, νομοθετικές διατάξεις σχετικά με το φόρο εταιρειών.

Οι αυτόνομες αρχές εκτιμούν ότι οι εν λόγω διατάξεις που αφορούν τη φορολόγηση εταιρειών συνιστούν γενικά μέτρα τα οποία δεν μπορούν να εξεταστούν βάσει του άρθρου 92 της συνθήκης, δεδομένου ότι θεσπίζουν το γενικό καθεστώς όσον αφορά τη φορολόγηση εταιρειών στην επαρχία της Álava. Σύμφωνα με τις αρχές της Χώρας των Βάσκων, η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι το εν λόγω καθεστώς ενδέχεται να περιέχει στοιχεία ενίσχυσης, στο βαθμό που τα φορολογικά πλεονεκτήματα που προβλέπει περιορίζονται σε εταιρείες που είναι εγκατεστημένες ή διατηρούν οικονομικούς δεσμούς με μέρος της επικράτειας ενός κράτους μέλους, δεν λαμβάνει υπόψη την ειδική διάρθρωση των φορολογικών εξουσιών εντός της ισπανικής έννομης τάξης.

Ούτε η έκπτωση φόρου χορηγείται δυνάμει των διακριτικών εξουσιών της Diputación Foral de Álava. Η χορήγησή της διέπεται από τη νομοθεσία και γίνεται επομένως αυτομάτως. Οι αυτόνομες αρχές τονίζουν ότι στο πλαίσιο της ισπανικής νομοθεσίας δεν είναι δυνατό να εφαρμοστεί διαφοροποιημένη φορολογική μεταχείριση, εκτός από περιπτώσεις που προβλέπονται ρητά από το νόμο. Μεμονωμένα φορολογικά μέτρα, εξάλλου, απαγορεύονται. Στην περίπτωση της έκπτωσης φόρου, οι βασκικές αρχές δεν απολαμβάνουν καμίας διακριτικής εξουσίας. Η απόφαση χορήγησης της έκπτωσης φόρου (απόφαση 737/97) στην οποία αναφέρεται η υπόψη νομοθεσία περιλαμβάνει απλώς προγενέστερο έλεγχο της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων εφαρμογής της έκπτωσης το δικαίου και υιοθετείται για λόγους ασφάλειας και ορθής χρηματοοικονομικής διαχείρισης. Για να έχει δικαίωμα έκπτωσης φόρου η επιχείρηση πρέπει απλώς να αποδείξει ότι υπάρχει αιτιολογική σχέση μεταξύ των επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά την προπαρασκευαστική φάση του σχεδίου αφενός, και της υλοποίησης των εν λόγω επενδύσεων, αφετέρου.

Δυνάμει της συμφωνίας 737/97, η Demesa έλαβε έκπτωση αυτού του είδους η οποία αντιστοιχούσε στο 45% της αξίας των επενδύσεων. Η έκπτωση φόρου δεν συμβιβάζεται με οποιοδήποτε άλλο φορολογικό πλεονέκτημα που χορηγείται για τις ίδιες επενδύσεις.

Τέλος, οι αυτόνομες αρχές υπέβαλαν έκθεση που αναφέρει ότι η φορολογική επιβάρυνση στη Χώρα των Βάσκων είναι μεγαλύτερη σε σχέση με την υπόλοιπη Ισπανία, παρά την ύπαρξη ενός φορολογικού συντελεστή ο οποίος είναι χαμηλότερος κατά 2,5% και παρά τα φορολογικά πλεονεκτήματα τα οποία ισχύουν μόνο σε αυτή την αυτόνομη κοινότητα [22].

III.3. ***Παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων μερών***

Η Επιτροπή έχει λάβει πολλές παρατηρήσεις των καταγγελλόντων σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας, οι οποίες συνοψίζονται ως ακολούθως:

— παρατηρήθηκε εσκεμμένη καθυστέρηση στις απαντήσεις των ισπανικών αρχών στις διαδοχικές επιστολές της Επιτροπής, και ακολουθήθηκε η πολιτική του τετελεσμένου γεγονότος. Οι καταγγέλλοντες επισημαίνουν ότι η πρώτη ουσιαστική απάντηση στην πρώτη αίτηση της Επιτροπής για πληροφορίες, που χρονολογείται από τον Ιούνιο του 1996 (στιγμή κατά την οποία υπήρχε ακόμη η δυνατότητα παρέμβασης προκειμένου να παρεμποδιστεί η εφαρμογή των ενισχύσεων) παρελήφθη μόλις στις 11 Φεβρουαρίου 1997,

— ο τομέας των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών και, συγκεκριμένα, ο υποτομέας των ψυγείων/καταψυκτών εξακολουθεί να παρουσιάζει πλεόνασμα παραγωγικής ικανότητας. Τρεις από τους κυριότερους ευρωπαίους κατασκευαστές (Electrolux, Whirlpool και Fagor) έχουν ανακοινώσει διακοπή της λειτουργίας εγκαταστάσεων και περικοπές θέσεων εργασίας ή αναδιαρθρώσεις. Οι καταγγέλλοντες τονίζουν σχετικά ότι το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επιβεβαίωσε στην απόφαση Pyrsa (απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 1997, στην υπόθεση C-169/95, Ισπανία κατά Επιτροπής) [23] ότι οι περιφερειακές ενισχύσεις δεν πρέπει να επιτρέπουν πλεόνασμα της τοπικής παραγωγικής ικανότητας,

— δεν εκπληρώθηκαν οι όροι χορήγησης της επιδότησης δεδομένου ότι:

  i) το σχέδιο δεν θα έχει ολοκληρωθεί εντός τριετίας,

[21] ΕΕ C 209 της 10.7.1997, σ. 3.

[22] «Los principios y normas de armonización fiscal en el concierto económico» (Αρχές και κανόνες φορολογικής εναρμόνισης στην οικονομική συμφωνία), Fundación Banco Bilbao Vizcaya, 1997.

[23] Συλλογή 1997 I, σ. 135.

ii) το σχέδιο δεν είναι «στρατηγικό», ούτε συνεπάγεται τη «δημιουργία θέσεων απασχόλησης». Είναι δυνατό να δικαιολογηθεί μόνο επιχορήγηση ύψους 10 % του ΑΙΕ σύμφωνα με τα κριτήρια του προγράμματος Ekimen,

— η έκπτωση φόρου είναι παράνομη διότι πριν τεθεί σε εφαρμογή δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή,

— η Demesa κατέχει γήπεδο 500 000 m^2, χωρίς τίτλο ιδιοκτησίας και χωρίς να καταβάλλει μίσθωμα· η δωρεάν χρήση του γηπέδου αντιστοιχεί σε 100 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες ετησίως· η τιμή των γηπέδων στην ίδια περιοχή ανέρχεται σε 6 000 ισπανικές πεσέτες/m^2 περίπου,

— έχει υπερτιμηθεί το κόστος του εξοπλισμού και των μηχανημάτων με αποτέλεσμα το ποσό της επιχορήγησης να αντιστοιχεί στο 51 % του πραγματικού κόστους των επενδύσεων,

— η Demesa δεν έχει εκπληρώσει την υποχρέωση, την οποία θεσπίζει το πρόγραμμα Ekimen, να χρηματοδοτήσει το 30 % των συνολικών καθαρών στοιχείων του ενεργητικού από ίδιους πόρους κατά το δεύτερο έτος των εργασιών.

III.4. ***Σχόλια της Ισπανίας επί των παρατηρήσεων των τρίτων ενδιαφερόμενων***

Τα σχόλια αυτά συνοψίζονται ως εξής:

— οι αυτόνομες αρχές εκτιμούν ότι διαβιβάστηκαν επαρκείς πληροφορίες που παρείχαν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να διαπιστώσει ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του προγράμματος Ekimen· όσον αφορά, ωστόσο, τον ισχυρισμό ότι η Demesa δεν εκπλήρωσε την υποχρέωση να χρηματοδοτήσει το 30 % των συνολικών καθαρών στοιχείων του ενεργητικού κατά το δεύτερο έτος των επιχειρήσεων, υπενθυμίζεται ότι, όσον αφορά την εφαρμογή του προγράμματος Ekimen, στην επένδυση της Demesa, τα τρία έτη αρχίζουν να υπολογίζονται από τον Ιανουάριο του 1997 και όχι από τις 24 Δεκεμβρίου του 1996, ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Κατά συνέπεια, η εκπλήρωση του όρου αυτού πρέπει να ελεγχθεί στα τέλη του 1998, και όχι στα τέλη του 1997,

— η νομολογία που επικαλείται ο καταγγέλλων (υπόθεση Pyrsa) δεν δύναται να εφαρμοστεί στην παρούσα περίπτωση· σε αντίθεση με το σχέδιο της Pyrsa, το σχέδιο της Demesa δεν αποτελεί εγχείρημα υψηλού κινδύνου, και η Demesa δεν είναι προβληματική επιχείρηση,

— ο καταγγέλλων δεν έχει προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία που να στηρίζουν τον ισχυρισμό του ότι έχει υπερτιμηθεί το κόστος του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων.

IV. ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η Επιτροπή, αφού έλαβε την απάντηση της Ισπανίας στο αίτημά της για υποβολή των απαιτούμενων πληροφοριών που θα της επέτρεπαν να εξετάσει αν η επιδότηση ύψους 25 % του ΑΙΕ που χορηγήθηκε στη Demesa πληροί τους όρους του προγράμματος Ekimen, ενημέρωσε την Ισπανία με επιστολή της 4ης Ιουνίου 1998, σχετικά με την απόφασή της να επεκτείνει τη διαδικασία προκειμένου να εξετάσει και το τμήμα της επιχορήγησης που δόθηκε στη Demesa και δεν καλύπτεται από το γενικό κανόνα του προγράμματος Ekimen που εγκρίνει ένταση ενίσχυσης ίση με το 10 % των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών.

IV.1. ***Παρατηρήσεις της Ισπανίας***

Οι αυτόνομες αρχές επανέλαβαν ότι τηρήθηκαν ευσυνείδητα οι όροι εφαρμογής του προγράμματος Ekimen για τη χορήγηση επιδότησης ίσης με το 25 % του κόστους της επένδυσης της Demesa στη Vitoria-Gasteiz.

Υπενθυμίζεται ότι κατά την έγκριση του προγράμματος Ekimen (Δεκέμβριος του 1996), η Επιτροπή όχι μόνο συμφώνησε με τους ορισμούς «στρατηγικά» σχέδια και «δημιουργία θέσεων απασχόλησης» για την εφαρμογή του προγράμματος, αλλά ούτε διατύπωσε επιφυλάξεις τομεακού χαρακτήρα, εκτός από μία γενική αναφορά στους τομείς για τους οποίους υπάρχουν ειδικές κατευθυντήριες γραμμές, πράγμα που δεν ισχύει για τον τομέα των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών.

Το πρόγραμμα Ekimen θεσπίζει διάκριση μεταξύ των «στρατηγικών σχεδίων» και των «στρατηγικών τομέων», έκαστος των οποίων παρέχει στην επιχείρηση το δικαίωμα αύξησης κατά 5 % για τους σκοπούς του άρθρου 10 του διατάγματος που εγκρίνει το πρόγραμμα Ekimen.

Κάθε πρόγραμμα που πληροί τα καθαρά ποσοτικά κριτήρια, τα οποία αποδέχθηκε η Επιτροπή κατά την έγκριση του προγράμματος, συνιστά «στρατηγικό» σχέδιο. Η Επιτροπή δεν έχει το δικαίωμα να μεταβάλει τα εν λόγω κριτήρια χωρίς συγχρόνως να παραβιάζει τις αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας του δικαίου.

Οι αυτόνομες αρχές υποστηρίζουν επίσης ότι δικαιολογημένα ο τομέας των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών αποκαλείται «στρατηγικός τομέας», στο βαθμό που αντιπροσωπεύει το 6 % του ΑΕΠ της περιφέρειας. Το πρόγραμμα ανταγωνιστικότητας της Χώρας των Βάσκων κατατάσσει το cluster των «μεγάλων ηλεκτρικών οικιακών συσκευών» μεταξύ των clusters στην ανάπτυξη των οποίων δίδεται προτεραιότητα. Ο ορισμός αυτός βασίζεται στο χαρακτήρα και την έκταση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, καθώς και στη συνεισφορά των επιχειρήσεων αυτών στην προστιθέμενη αξία και τη δημιουργία απασχόλησης στη Χώρα των Βάσκων.

Οι αυτόνομες αρχές τονίζουν ότι, για τους σκοπούς εφαρμογής του προγράμματος, η δημιουργία θέσεων απασχόλησης πρέπει να ελέγχεται βάσει αντικειμενικών στοιχείων και όχι σύμφωνα με τον τομεακό αντίκτυπο που έχει η επένδυση της Demesa, όπως πρότεινε η Επιτροπή κατά την επέκταση της διαδικασίας. Αυτό, σύμφωνα με τις αυτόνομες αρχές, επιβεβαιώνεται από τις κατευθυντήριες γραμμές για τις εθνικές περιφερειακές ενισχύσεις, που αναφέρουν ότι η «καθαρή δημιουργία θέσεων απασχόλησης» πρέπει να κρίνεται αποκλειστικά βάσει του αριθμού των θέσεων απασχόλησης που δημιουργούνται σε ένα συγκεκριμένο φορέα.

Όσον αφορά τον τομέα, η Επιτροπή δεν έχει παράσχει ακριβή αριθμητικά στοιχεία που να επιτρέπουν να συναχθεί ποιος συγκεκριμένος τομέας θίγεται από την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα. Η δήλωση ότι το 95% των πωλήσεων συσκευών βασίζεται σε αντικαταστάσεις δεν φανερώνει ούτε το προϊόν ούτε το χρονικό διάστημα. Ούτε ο ισχυρισμός ότι η ευρωπαϊκή αγορά έχει συρρικνωθεί κατά 5% την τελευταία διετία προσδιορίζει το συγκεκριμένο τομέα. Ούτε η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα που υπερβαίνει τα τέσσερα εκατομμύρια μονάδες, όσον αφορά τα ψυγεία και τους καταψύκτες, αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Οι αυτόνομες αρχές υπέβαλαν αριθμητικά στοιχεία τα οποία προέρχονται εν μέρει από πληροφορίες της Anfel, Ceced — καταγγέλλοντες στην παρούσα διαδικασία — και την εταιρεία διανομής «Master Cadena», ηγέτη της ισπανικής αγοράς. Η τελευταία υποστηρίζει ότι, κατά το 1997, ο κύκλος εργασιών των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών σημείωσε αύξηση της τάξης του 3%. Όσον αφορά τα ψυγεία, το ποσοστό ανέρχεται σε 4,4%. Βάσει αριθμητικών στοιχείων της Ceced, οι μονάδες που πωλήθηκαν στην ισπανική αγορά υπερέβησαν το 1 000 066 το 1996 και το 1 133 350 το 1997. Με εξαίρεση τη Γερμανία και την Αυστρία, και στα άλλα κράτη μέλη σημειώθηκε αύξηση των πωλήσεων. Ο αριθμός των ψυγείων που κατασκευάστηκαν στην Ισπανία υπερέβη το 1 308 844 το 1996 και το 1 456 019 το 1997. Σύμφωνα με τις αυτόνομες αρχές, οι εκτιμήσεις του «Consumer Europe» φανερώνουν ότι, κατά το διάστημα 1996-2001, οι πωλήσεις ψυγείων (κατά μονάδες) στην ευρωπαϊκή αγορά θα σημειώσουν αύξηση κατά 10%.

Τέλος, οι αυτόνομες αρχές αναφέρονται στις δηλώσεις του προέδρου της Electrolux, της σημαντικότερης ευρωπαϊκής επιχείρησης παραγωγής ηλεκτρικών οικιακών συσκευών, τον Απρίλιο του 1998, σύμφωνα με τις οποίες οι πωλήσεις των εν λόγω προϊόντων σημείωσαν αύξηση της τάξης του 4% το 1997 και θα διατηρήσουν θετική εξέλιξη κατά το 1998.

Όσον αφορά την τεχνητή υπερτίμηση του κόστους της επένδυσης της Demesa, οι αυτόνομες αρχές διαβίβασαν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τις διαδικασίες ελέγχου της πραγματοποίησης των επενδύσεων. Επιβεβαιώνουν επίσης ότι η καταβολή της επιχορήγησης εξαρτάται από την πραγματική εκτέλεση της επένδυσης. Προς τούτο υποβάλλουν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα μεταξύ Ιουνίου 1997 και Σεπτεμβρίου 1997.

Όσον αφορά τις αμφιβολίες οι οποίες εκδηλώθηκαν σχετικά με το πραγματικό κόστος της επένδυσης της Demesa, υποβάλλεται έκθεση λογιστικού ελέγχου, η οποία καταρτίστηκε από σύμβουλο που είναι και τακτικός συνεργάτης της Επιτροπής, στην οποία αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

— η τιμή μη οικοδομήσιμου γηπέδου στη βιομηχανική ζώνη Júndiz (Vitoria-Gasteiz) ανέρχεται σε 5 000/m^2· η τελική τιμή των 4 125 ισπανικών πεσετών/m^2 την οποία κατέβαλε η Demesa για οικοδομήσιμο γήπεδο αποτελεί τιμή αγοράς με φυσιολογική έκπτωση λόγω της επιφάνειας του γηπέδου. Στα συμπεράσματα της έκθεσης αξιολογούνται οι διαφορές μεταξύ των εκτιμήσεων του συμβούλου και εκείνων των αυτόνομων αρχών [η στήλη «Εκτίμηση του συμβούλου» αναφέρει τιμή 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (ή 5 000 ισπανικές πεσέτες/m^2), ενώ στη στήλη «Demesa» αναφέρεται τιμή 413 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών ([24]) (ή 4 125 ισπανικές πεσέτες/m^2)],

— το κόστος των κτιρίων και των οικοδομικών έργων συμφωνεί με το κόστος που ισχύει στον τομέα των οικοδομικών έργων,

— το συνολικό εκτιμώμενο κόστος του εξοπλισμού και των μηχανημάτων που έχουν προσφάτως εγκατασταθεί ανέρχεται επομένως σε 2 449 000 000 ισπανικές πεσέτες (14 718 786,44 ευρώ), έναντι 2 500 771 550 ισπανικών πεσετών (15 029 939,72 ευρώ) που υπολογίζει η Demesa. Το κόστος όπως το εκτιμά ο σύμβουλος κατανέμεται ως εξής:

Μηχανήματα	1 565 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες ([25])
Εξοπλισμός	819 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες ([26])
Βοηθητικά μηχανήματα	65 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες ([27])

— στην έκθεση δεν δικαιολογούνται δαπάνες εγκατάστασης και δαπάνες πρώτης έναρξης ύψους 525 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών.

Η έκθεση αναφέρει επίσης ότι η πραγματική παραγωγική ικανότητα ανέρχεται σε 140 000 ψυγεία μεταξύ 310 και 370 λίτρων. Προβλέπεται η μελλοντική αύξηση του αριθμού αυτού σε 600 000 μονάδες. Για την επίτευξη αυτού του επιπέδου παραγωγής, επιβάλλεται — σύμφωνα με τον ορκωτό λογιστή — να προστεθεί συμπληρωματική γραμμή παραγωγής και να δημιουργηθούν δύο βάρδιες, ή να οικοδομηθεί νέο εργοστάσιο με την ίδια παραγωγική ικανότητα.

IV.2. ***Παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων μερών***

Τα νέα δεδομένα που προκύπτουν από τις παρατηρήσεις των τρίτων ενδιαφερόμενων συνοψίζονται ως εξής:

— το επιχείρημα που προβάλλουν οι αυτόνομες βασκικές αρχές, βάσει του οποίου προκειμένου να ενισχυχθεί ο ανταγωνισμός στον τομέα, επιβάλλεται να επιδοτηθεί ένας ανταγωνιστής, είναι ανακόλουθο, δεν ανταποκρίνεται στην κοινή λογική και δεν

([24]) Το ποσό αυτό διαφέρει ελαφρά από το ποσό των 412,5 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών το οποίο προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του εμβαδού 100 000 m^2 επί την τιμή ανά m^2.

([25]) Κόστος βάσει στοιχείων που διαβίβασαν ευρωπαίοι κατασκευαστές. Δεν αναφέρεται το κόστος που δήλωσε η Demesa.

([26]) Κόστος σύμφωνα με στοιχεία που διαβίβασαν ευρωπαίοι κατασκευαστές. Τις εγκαταστάσεις αυτές εξαγόρασε η Daewoo Electronics (μοναδικός μέτοχος της Demesa) έναντι ποσού 718 565 011 ισπανικών πεσετών. Μέρος των εγκαταστάσεων αυτών (αξίας 300 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών) είναι εγκατεστημένες σε επιχειρήσεις τρίτων.

([27]) Κόστος σύμφωνα με στοιχεία που διαβίβασαν ευρωπαίοι κατασκευαστές.

περιέχει κανένα στοιχείο στρατηγικής. Στην ισπανική αγορά υπάρχει ανταγωνισμός. Το ανωτέρω επιχείρημα θα είχε νόημα μόνο αν η αγορά αναφοράς ήταν η γεωγραφική αγορά της Χώρας των Βάσκων και αν η εν λόγω αγορά προστατευόταν, ενώ η αγορά αναφοράς είναι η ευρωπαϊκή,

— οι δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης είναι επισφαλείς και με εξαιρετικά χαμηλούς μισθούς ([28]),

— αν εκπληρωθούν οι προβλέψεις, η Demesa θα εισαγάγει στην ευρωπαϊκή αγορά 600 000 επιπλέον μονάδες, οι οποίες θα συμβάλουν σε επιδείνωση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας η οποία υπολογίζεται σε 5 000 000 μονάδες.

Για τους λόγους αυτούς και λόγω της σοβαρότητας της κατάστασης, οι ενδιαφερόμενοι ζητούν από την Επιτροπή, εν αναμονή της έκδοσης της τελικής απόφασης, να διατάξει την προσωρινή ανάκτηση της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στη Demesa.

IV.3. *Σχόλια της ισπανικής κυβέρνησης επί των παρατηρήσεων των τρίτων ενδιαφερομένων*

Κατά το σχολιασμό των παρατηρήσεων των τρίτων ενδιαφερομένων, η Ισπανία επαναλαμβάνει τα επιχειρήματα τα οποία είχε ήδη διατυπώσει στη διάρκεια της διαδικασίας και υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει λόγος να διατάξει η Επιτροπή την ανάκτηση της ήδη χορηγηθείσας ενίσχυσης.

V. **ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

Το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ορίζει ότι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν η παρούσα συνθήκη ορίζει άλλως.

V.1. *Ο τομέας των ψυγείων στην Ευρώπη*

Βάσει του επιχειρηματικού σχεδίου της Demesa, το εργοστάσιο της Álava πρέπει, το αργότερο το 1999, να εμφανίζει ετήσια παραγωγική ικανότητα 600 000 μονάδων, εκ των οποίων ποσοστό 30 % θα πωλείται στην ισπανική αγορά και το 70 % σε άλλες αγορές (καταρχήν στη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο). Το εργοστάσιο θα παράγει συνδυασμένα ψυγεία/καταψύκτες με το σύστημα no-frost.

Η επένδυση αυτή αποτελεί μέρος της συνολικής στρατηγικής ([29]) της Daewoo Electronics, στόχος της οποίας είναι να καταστεί, ως το 2002, η σημαντικότερη παγκόσμια εταιρεία παραγωγής ψυγείων με μερίδιο 12 % περίπου της παγκόσμιας αγοράς του προϊόντος, με στόχο ετήσιας παραγωγής επτά εκατομμύρια μονάδες, εκ των οποίων τα πέντε εκατομμύρια θα κατασκευάζονται στα δώδεκα κέντρα που βρίσκονται εκτός της Νότιας Κορέας. Η επιχείρηση σκοπεύει να επενδύσει περίπου ένα δισεκατομμύριο δολάρια ΗΠΑ στην κατασκευή οκτώ νέων εργοστασίων, προκειμένου να αποκτήσει το 12 % περίπου της παγκόσμιας αγοράς ψυγείων. Μέχρι το 2002, η παραγωγική ικανότητα των τεσσάρων ευρωπαϊκών εργοστασίων θα ανέρχεται σε 1,5 εκατομμύριο μονάδες ([30]), δηλαδή 13 % της προβλεπόμενης για το 2001 ευρωπαϊκής παραγωγικής ικανότητας.

Βάσει των δεδομένων και των πληροφοριών που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, η ζήτηση και η παραγωγή διαφέρουν αναλόγως της χώρας ([31]):

([28]) Βλέπε υποσημείωση 16.

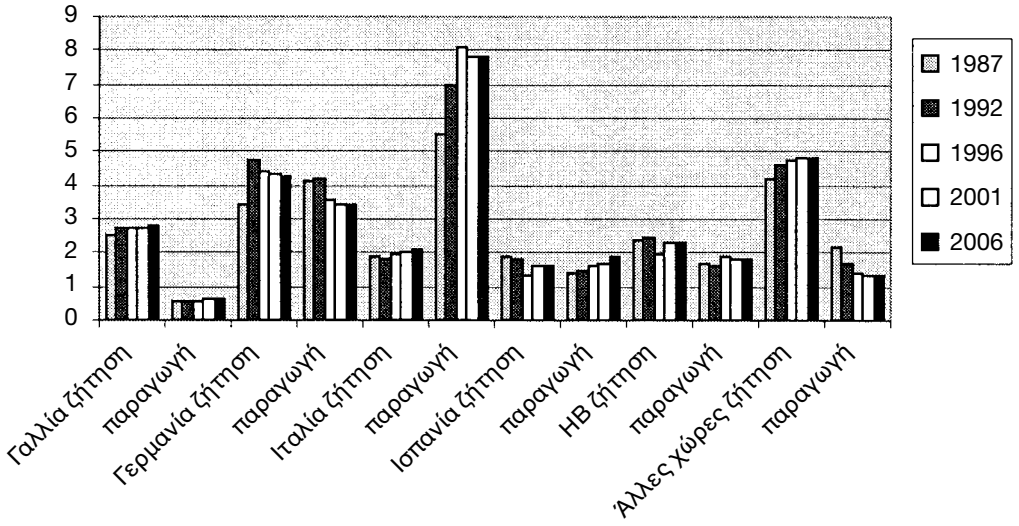
([29]) Η Daewoo Electronics είχε επίσης εξετάσει τη δυνατότητα ίδρυσης εργοστασίου για τη δημιουργία 300 θέσεων απασχόλησης στο Verdún (Γαλλία). Η Ceced υπέβαλε επίσης καταγγελία για τις ενισχύσεις που προτίθεντο να χορηγήσουν οι γαλλικές αρχές σε σχέση με την εν λόγω επένδυση. Η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες από τις γαλλικές αρχές το Δεκέμβριο του 1997. Οι τελευταίες ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι η Daewoo Electronics είχε αναστείλει το σχέδιο.

([30]) «Aims To Lead Global Refrigerator Market», Ιούνιος 1997, http://www.dwe.daewoo.co.kr/news.

([31]) Έκθεση με τίτλο «World Major Household Appliances to 2001», The Freedonia Group Inc., Μάρτιος 1998. Βλέπε επίσης τους Financial Times της 2ας Ιουλίου 1997, σ. 13: Rough and tumble industry. Domestic appliance groups are adopting varied tactics to boost market share in Europe's stagnant market, όπου αναφέρεται ότι η αγορά ψυγείων και κουζινών έχει φτάσει στο επίπεδο κορεσμού.

Ζήτηση και παραγωγή ψυγείων και καταψυκτών

(σε εκατομμύρια μονάδες), 1987-2006

Γαλλία: Η ζήτηση ψυγείων και καταψυκτών θα παραμείνει σχετικά στάσιμη στα 2,7 εκατομμύρια μονάδες το χρόνο. Η Γαλλία δεν είναι σημαντική παραγωγός και το 75% περίπου της ζήτησης καλύπτεται με συσκευές που προέρχονται από τη Γερμανία και την Ιταλία. Οι σημαντικότερες επιχειρήσεις στη γαλλική αγορά είναι η Brandt, η Electrolux, η Whirlpool και η Bosch-Siemens.

Γερμανία: Η ζήτηση ψυγείων και καταψυκτών θα σημειώσει ελαφρά πτώση, από 4,4 εκατομμύρια μονάδες το 1996 σε 4,3 εκατομμύρια μονάδες το 2001. Η παραγωγή μειώθηκε από 4,2 εκατομμύρια μονάδες το 1992 σε 3,55 εκατομμύρια μονάδες το 1996 και τοποθετείται στα 4 εκατομμύρια μονάδες το 2001. Το 1996, η παραγωγή ψυγείων ανήλθε σε 2,8 εκατομμύρια, το 40% των οποίων κατασκευάστηκαν από την Bosch-Siemens.

Ιταλία: Λόγω της έλλειψης χώρου στη μέση ιταλική κατοικία στην αγορά επικρατεί ο συνδυασμός ψυγείου/καταψύκτη. Μέχρι το 2001 η συνολική αγορά οικιακών συσκευών ψύξης θα σημειώνει αύξηση της τάξης του 0,7% ετησίως. Η Ιταλία είναι μεταξύ των κυριότερων κατασκευαστών ψυγείων και καταψυκτών. Το 1996 η παραγωγή ανήλθε σε οκτώ εκατομμύρια μονάδες, το 75% των οποίων προορίζονταν για εξαγωγές. Η Electrolux είναι ο ηγέτης της αγοράς, με παραγωγή άνω του 30% των 6,1 εκατομμυρίων μονάδων που κατασκευάστηκαν συνολικά το 1996. Η Whirlpool είναι επίσης από τους σημαντικότερους κατασκευαστές και κατέχει μερίδιο ίσο με το 25% των πωλήσεων.

Ισπανία: Η ζήτηση ψυγείων μειώθηκε από 1,84 εκατομμύρια μονάδες το 1992 σε 1,36 εκατομμύρια μονάδες το 1996. Η ζήτηση προβλέπεται να σημειώνει αύξηση της τάξης του 3,3% ετησίως μεταξύ 1996 και 2001, και προβλέπεται να φτάσει τα 1,60 εκατομμύρια μονάδες το έτος αυτό. Η αύξηση αυτή φανερώνει μια τάση της αγοράς κατά την οποία οι πωλήσεις αντικατάστασης συμπληρώνουν εκ νέου τις εγκατεστημένες βασικές συσκευές. Η παραγωγή θα αυξηθεί από 1,58 εκατομμύρια μονάδες το 1996 σε 1,7 εκατομμύρια μονάδες το 2001. Η Fagor είναι μεταξύ των σημαντικότερων παραγωγών, με 700 000 μονάδες ([32]), που αντιπροσωπεύουν το 40% περίπου της συνολικής παραγωγής.

Ηνωμένο Βασίλειο: Η ζήτηση ψυγείων και καταψυκτών μειώθηκε από 2,46 εκατομμύρια μονάδες το 1992 σε 1,935 εκατομμύρια μονάδες το 1996. Ωστόσο, οι πωλήσεις θα σημειώνουν αύξηση της τάξεως του 3,4% περίπου ετησίως μέχρις ότου φτάσουν τα 2,3 εκατομμύρια μονάδες το 2001. Η παραγωγή θα εμφανίσει στασιμότητα όσο αυξάνεται η δημοτικότητα των εισαγόμενων προϊόντων.

Άλλες χώρες της Δυτικής Ευρώπης: Στην υπόλοιπη Δυτική Ευρώπη η αγορά είναι ώριμη και στατική. Η ζήτηση θα διατηρηθεί στα 4,8 εκατομμύρια μονάδες περίπου, και το 75% της ζήτησης θα καλύπτεται από εισαγωγές. Η παραγωγή έχει αρχίσει να μειώνεται από το 1992 και θα σταθεροποιηθεί στα 1,4 εκατομμύρια μονάδες περίπου.

Η αγορά ψυγείων και καταψυκτών εμφανίζει κορεσμό στη Δυτική Ευρώπη, όπου τα περισσότερα νοικοκυριά διαθέτουν ψυγείο και χωριστό καταψύκτη. Οι καταναλωτές εκδηλώνουν αυξανόμενη προ-

([32]) Βλέπε http://www.fagorelectrodomesticos/mcc.es. Η Fragor αποτελεί εταιρεία του ομίλου Mondragón Corporación Cooperativa (MCC), (http://mondragon.mcc.es/spanish(indice.html) με έδρα το Mondragón (Guipúzcoa, Χώρα των Βάσκων). Με περισσότερες από 100 θυγατρικές και υποκαταστήματα και ποσοστό 29% του κύκλου εργασιών της εκτός της Ισπανίας, η MCC είναι ο σημαντικότερος βιομηχανικός όμιλος της Χώρας των Βάσκων και συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε πρώτων βιομηχανικών ισπανικών ομίλων, με κύκλο εργασιών 726 706 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών για το 1997 (4 367 591 023,28 ευρώ), εκ των οποίων 86 000 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (516 870 409,77 ευρώ) προέρχονται από τις πωλήσεις ηλεκτρικών οικιακών συσκευών, έναντι κύκλου εργασιών 354 247 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών για το 1992. Ο όμιλος MCC απασχολεί 34 397 εργαζόμενους και η αξία των περιουσιακών του στοιχείων υπολογίζεται σε 1 541 621 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (9 265 328 813,72 ευρώ). Έχει τέσσερα εργοστάσια στην Ασία, τέσσερα στη Λατινική Αμερική και δύο στην Αφρική (συμπεριλαμβανομένων δύο εργοστασίων κατασκευής ψυγείων στην Αργεντινή και το Μαρόκο, αντίστοιχα).

τίμηση στο συνδυασμό ψυγείου/καταψύκτη, αλλά δεν αναμένεται ότι η αγορά θα εμφανίσει δείγματα ανάπτυξης δεδομένου ότι τα νοικοκυριά έχουν την τάση να αντικαθιστούν τα ψυγεία και τους χωριστούς καταψύκτες με συνδυασμό ψυγείου/καταψύκτη. Κατά συνέπεια, αναμένεται ότι η ζήτηση θα σημειώνει αύξηση μόνο κατά 0,6 % ετησίως ως το 2001 (μέχρι 18 εκατομμύρια μονάδες), ενώ οι αντικαταστάσεις θα αντιστοιχούν στο 94 % περίπου των πωλήσεων ([33]).

Η Electrolux (Ελβετία) είναι η σημαντικότερη εταιρεία κατασκευής ψυγείων και καταψυκτών στη Δυτική Ευρώπη, και ακολουθεί η Bosch-Siemens (Γερμανία). Άλλοι σημαντικοί κατασκευαστές είναι η Whirlpool (Ηνωμένες Πολιτείες) και η Merloni (Ιταλία). Η Fagor Electrodomésticos είναι ο ηγέτης της ισπανικής αγοράς ([34]).

Η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στον υποτομέα των ψυγείων εκτιμάται ότι το 1997 ανήλθε σε 5 000 000 μονάδες ([35]). Η Ισπανία δεν έχει παρουσιάσει αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα. Αυτή η κατάσταση της αγοράς έχει οδηγήσει τον τομέα σε πολύ σημαντική αναδιάρθρωση, που προκάλεσε μειώσεις ή μετατοπίσεις της παραγωγικής ικανότητας με σημαντικές απώλειες θέσεων απασχόλησης, πράγμα που επιβεβαιώνεται από τις προαναφερθείσες πληροφορίες και αποδεικνύεται, μεταξύ άλλων, από τη διακοπή λειτουργίας διαφόρων εργοστασίων παραγωγής της Electrolux στην Ευρώπη: η κατασκευή ψυγείων στο Spennymoor (κομητεία του Durham, Ηνωμένο Βασίλειο), με παραγωγική ικανότητα 320 000 μονάδες, θα σταματήσει το καλοκαίρι του 1999, με απώλεια 650 θέσεων απασχόλησης. Η Electrolux ανακοίνωσε επίσης διακοπή λειτουργίας του εργοστασίου του Luton (Ηνωμένο Βασίλειο), με απώλεια 650 θέσεων απασχόλησης. Η κατασκευή ψυγείων στο Pori (Φινλανδία) θα μεταφερθεί σε άλλα εργοστάσια της Ευρώπης, με απώλεια 200 θέσεων εργασίας. Στην Ουγγαρία έκλεισε εργοστάσιο παραγωγής καταψυκτών/κιβωτίων, με απώλεια 200 θέσεων απασχόλησης ([36]) ([37]). Στην ετήσια έκθεσή της για το 1995, η Whirlpool ανακοίνωσε επίσης σημαντικές περικοπές των θέσεων εργασίας στη Δυτική Ευρώπη, της τάξης του 15 % των εργαζομένων. Το Σεπτέμβριο του 1997, η Whirlpool ανακοίνωσε μείωση 4 700 θέσεων απασχόλησης, οι περισσότερες εκ των οποίων στη Δυτική Ευρώπη ([38]). Η Whirlpool απασχολεί 11 000 άτομα στην Ευρώπη (μέσα του 1997), σε έντεκα εργοστάσια, εκ των οποίων εκείνα που βρίσκονται Cassinetta (Ιταλία) ([39]), το Calw (Γερμανία) και το Trento (Ιταλία) κατασκευάζουν ψυγεία. Ο όμιλος MCC, στον οποίο ανήκει η Fagor, ανέστειλε το 1998 την παραγωγή ψυγείων στο Basauri (Χώρα των Βάσκων), με συνέπεια την απώλεια 180 θέσεων εργασίας. Η Merloni αναφέρει επίσης στην ετήσια έκθεσή της του 1997 ([40]) ότι η αποκατάσταση της αγοράς των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών δεν οδήγησε σε αυξήσεις των τιμών στο βαθμό που η βιομηχανία έχει προσφύγει σε μη χρησιμοποιημένη παραγωγική ικανότητα.

Η παρούσα ανάλυση καταδεικνύει, επίσης, ότι υπάρχουν σημαντικές ενδοκοινοτικές συναλλαγές στον τομέα, πράγμα που επιβεβαιώνουν τα στοιχεία της Eurostat ([41]). Κατά συνέπεια, κάθε μέτρο ενίσχυσης θα επηρεάσει αναγκαστικά τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και τον ανταγωνισμό.

V.2. *Εξακριβωμένα στοιχεία ενίσχυσης*

Η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης επέτρεψε στην Επιτροπή να καθορίσει την ύπαρξη των ακόλουθων ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1:

V.2.1. **Δωρεάν χρήση γηπέδου επιφανείας 100 000 m²**

Η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις εξηγήσεις των βασκικών περιφερειακών αρχών σχετικά με τις δυσχέρειες που ανέκυψαν λόγω της παρουσίας αγροτών στο γήπεδο όπου σκόπευε να εγκατασταθεί η Daewoo Electronics, καθώς και το γεγονός ότι η επισημοποίηση της πώλησης πραγματοποιήθηκε μόνο αφού είχαν συμπληρωθεί στο κτηματολόγιο οι διαιρέσεις και συγχωνεύσεις των διαφόρων προϋπαρχόντων γηπέδων.

Ωστόσο, δεν έχουν υποβληθεί αποδεικτικά στοιχεία ότι η Demesa υπεβλήθη σε κάποια δαπάνη κατά το διάστημα που κατείχε το γήπεδο με σκοπό την ανέγερση του εργοστασίου, από τότε που υπεγράφη η σύμβαση αγοράς (τον Οκτώβριο του 1996) μέχρι τη στιγμή καταβολής του τιμήματος της αγοράς. Ούτε έχει ανακοινωθεί η ακριβής ημερομηνία πληρωμής εκ μέρους της Demesa.

Βάσει των παρασχεθεισών πληροφοριών, τα έργα κατασκευής ξεκίνησαν τον Ιανουάριο του 1997. Στις 13 Ιανουαρίου του 1997, οι αγρότες, μέσω του δικηγόρου τους, απηύθυναν καταγγελία στην επιχείρηση ακινήτων Gasteizko Industria Lurra SA ([42]), για την καταστροφή των καλλιεργειών τους λόγω των έργων ανέγερσης του εργοστασίου της Demesa.

Εξάλλου, το τίμημα του γηπέδου δεν καταβλήθηκε πριν από το Σεπτέμβριο του 1997. Έγγραφο που εξέδωσαν οι αυτόνομες αρχές σχετικά με τις επενδύσεις της Demesa, κατόπιν επιθεώρησης που διενεργήθηκε σε χρονικό διάστημα που έληγε στις 10 Σεπτεμβρίου 1997, καθιστά σαφές ότι μόνο το κτίσμα και όχι το γήπεδο εθεωρείτο ολοκληρωμένη επένδυση με δικαίωμα καταβολής της ενί-

([33]) Βλέπε υποσημείωση αριθ. 31.
([34]) Βλέπε υποσημείωση αριθ. 32.
([35]) Ceced: Στοιχεία που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας.
([36]) «Electrolux to phase out production at two UK factories», της 14ης Οκτωβρίου 1997, http://electrolux.se/corporate/pressnotes.
([37]) «Electrolux intends to move production from refrigerator factory in Finland», της 27ης Οκτωβρίου 1997, http://electrolux.se/corporate/pressnotes.
([38]) Βλέπε http://www2.whirlpool.com/htm/corp/investor.
([39]) Το σημαντικότερο εργοστάσιο του ομίλου Whirlpool στη Δυτική Ευρώπη.
([40]) Βλέπε http://www.merloni.it/fr_azi.htm.
([41]) Οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές ψυγείων οικιακής χρήσης (NC 841821, 841822 και 841829) αντιστοιχούσαν σε 677 692 000 ευρώ το 1996 και σε 732 189 000 ευρώ το 1997. Το 6,91 % (1996) και το 7,67 % (1997) των πωλήσεων αυτών αντιστοιχούσαν σε ψυγεία οικιακής χρήσης με προέλευση την Ισπανία. Το 8,23 % (1996) και το 7,41 % (1997) των πωλήσεων αυτών αντιστοιχούσαν σε προϊόντα που εισήχθησαν στην ισπανική αγορά από άλλα κράτη μέλη. Το ενδοκοινοτικό εμπόριο συνδυασμών ψυγείων και καταψυκτών — συντηρητών που είναι εξοπλισμένα με ξεχωριστές εξωτερικές πόρτες)με εξαίρεση τους συνδυασμούς που προορίζονται για την πολιτική αεροπορία) (NC 84181091 και 84181099) το 1996 ανήλθε σε 484 470 000 ευρώ και το 1997 σε 555 665 000 ευρώ. Το 19,41 % (1996) και το 17,72 % (1997) των πωλήσεων αυτών αντιστοιχούσε σε προϊόντα με ισπανική προέλευση. Το 10 % (1996) και το 9,42 % (1997) των πωλήσεων αυτών αντιστοιχούσε σε προϊόντα που εισήχθησαν στην ισπανική αγορά από άλλα κράτη μέλη.
([42]) Βάσει των πληροφοριών που διαβίβασαν οι αυτόνομες αρχές, μέτοχοι της Gasteizko Industria Lurra SA είναι η Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz (58,22 %) και η Sprilur SA (41,78 %). Η Sprilur SA ελέγχεται από τη βασκική κυβέρνηση, η οποία κατέχει το 95,52 % του κεφαλαίου της.

σχυσης. Άλλο έγγραφο αναφέρει την καταβολή 413 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών για το γήπεδο στη στήλη Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1997 (βλέπε παράρτημα ΙΙΙ της επιστολής της 24ης Ιουλίου 1998).

Βάσει των ανωτέρω, καθώς και των πληροφοριών που παρέσχον οι αυτόνομες αρχές, συνάγεται ότι, τουλάχιστον μεταξύ Φεβρουαρίου και Οκτωβρίου 1997, η Demesa κατείχε γήπεδο με σκοπό την κατασκευή ή την ανάθεση κατασκευής εργοστασίου χωρίς να έχει καταβάλει το τίμημα του γηπέδου ή να έχει υποστεί καμία δαπάνη σχετιζόμενη με τη χρήση του.

Οι αυτόνομες αρχές υποστηρίζουν ότι το γεγονός ότι μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 1997 δεν είχε επισημοποιηθεί η πώληση υπήρξε συνέπεια διαφοράς σχετικά με την κατοχή του γηπέδου. Προς τούτο, αναφέρουν τα δικαιώματα που απολαμβάνουν οι μισθωτές βάσει του ισπανικού δικαίου, καθώς και την αρχή της καλής πίστης, που αποκλείουν τη δυνατότητα μεταβίβασης της ιδιοκτησίας ενός γηπέδου όταν υφίσταται ένδικη διαφορά σχετικά με την κατοχή του. Για τους λόγους αυτούς, καθυστέρησε η επισημοποίηση της σύμβασης πώλησης μέχρι να επιλυθεί η διαφορά. Δεδομένου ότι οι απαιτήσεις αυτές απορρέουν από την εφαρμογή των αρχών και των κανόνων του αστικού δικαίου, οι αυτόνομες αρχές συμπεραίνουν ότι πρόκειται για γενικό μέτρο το οποίο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ούτε οι επικαλούμενες αρχές καλής πίστης ούτε η παρουσία των αγροτών που είχαν μισθώσει το γήπεδο παρεμπόδισαν την εταιρεία Demesa να ξεκινήσει, να συνεχίσει και να ολοκληρώσει εντός του 1997 την ανέγερση του εργοστασίου. Κατά το ίδιο διάστημα, η Demesa πραγματοποίησε πληρωμές για τις εκτελούμενες εργασίες και δεν δίστασε να ζητήσει την καταβολή της επιχορήγησης που αντιστοιχούσε στο 25 % του κόστους του ανεγερθέντος κτιρίου. Η απουσία επίσημης πράξης πώλησης ουδόλως αλλοιώνει το γεγονός ότι η Demesa χρησιμοποίησε το γήπεδο χωρίς να υποχρεωθεί να καταβάλει το οικονομικό αντάλλαγμα που δικαιούτο να ζητήσει η πωλήτρια επιχείρηση.

Αν παρά τα προστατευτικά μέτρα που έλαβαν οι αυτόνομες αρχές, η Demesa δεν είχε καταλάβει το γήπεδο και δεν είχε ξεκινήσει την οικοδόμηση του εργοστασίου σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που θεσπίζεται στο επενδυτικό σχέδιο που ενέκριναν οι αρχές, η καταβολή της επιχορήγησης θα είχε διατρέξει σοβαρό κίνδυνο. Η Demesa είχε επομένως έκδηλο ενδιαφέρον να ξεκινήσει χωρίς καθυστέρηση τις οικοδομικές εργασίες.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι η Demesa έτυχε πλεονεκτήματος ισοδύναμου με την αναβολή της πληρωμής του τιμήματος του γηπέδου για διάστημα εννέα μηνών, με έναρξη τη στιγμή της πρώτης κατοχής του γηπέδου με σκοπό την πραγματοποίηση των οικοδομικών εργασιών (Φεβρουάριος του 1997) μέχρι τη στιγμή καταβολής του τιμήματος (όχι νωρίτερα από το Νοέμβριο του 1997), πλεονέκτημα το οποίο ελλείψει άλλων στοιχείων σύγκρισης ή υπολογισμού, δύναται να εκτιμηθεί ότι ισοδυναμεί με τους τόκους που θα απέφερε η εννεάμηνη επένδυση ποσού αντίστοιχου με το τίμημα του γηπέδου, διορθωμένου όπως αναφέρεται στο τέλος του σημείου V.2.2. Το εφαρμοζόμενο επιτόκιο είναι το επιτόκιο αναφοράς για το 1997 ([43]). Το οικονομικό πλεονέκτημα που υπολογίζεται με τον τρόπο αυτόν ανέρχεται σε 184 075,79 ευρώ ([44]) (30 627 635 ισπανικές πεσέτες), και συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

V.2.2. **Πώληση γηπέδου με όρους διαφορετικούς από τους όρους της αγοράς**

Οι αυτόνομες αρχές υποστηρίζουν ότι στην παρούσα περίπτωση δεν δύναται να εφαρμοστεί η ανακοίνωση της 10ης Ιουλίου 1997 ([45]). Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η εν λόγω ανακοίνωση δεν επιβάλλει καμία υποχρέωση στα κράτη μέλη, απλώς περιορίζεται να ορίσει, βάσει θεσπισμένης διοικητικής πρακτικής, τους όρους βάσει των οποίων συνάγεται η απουσία ενίσχυσης.

Η Επιτροπή σημειώνει, όπως ανέφερε κατά την κίνηση της διαδικασίας, ότι κατά την πώληση του γηπέδου στην Demesa δεν εκπληρώθηκαν τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση της 10ης Ιουλίου 1997. Επομένως, η πώληση του γηπέδου στην Demesa δεν παρέχει το δικαίωμα τεκμηρίου απουσίας ενίσχυσης όπως ορίζει η ανακοίνωση.

Συνεπώς, βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει αν το τίμημα που κατέβαλε η Demesa αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς, έχοντας υπόψη ότι δύο εκτιμήσεις και μία λογιστική έκθεση που πραγματοποιήθηκαν εκ των υστέρων δεν έχουν την ίδια βαρύτητα με εκτίμηση που προηγήθηκε της πώλησης.

Οι δύο εκτιμήσεις που πραγματοποιήθηκαν στις 13 Ιανουαρίου 1998 και στις 6 Φεβρουαρίου 1998 από δύο διαφορετικούς εκτιμητές ακινήτων (βλέπε παράρτημα ΙΧ στην επιστολή της 6ης Μαρτίου 1998), αναφέρουν ενιαία τιμή για οικοδομήσιμο γήπεδο περίπου 6 120 ισπανικών πεσετών/m^2.

Ωστόσο, η πρώτη εκτίμηση ανέφερε ότι η τιμή πώλησης οικοδομήσιμου γηπέδου εμβαδού μεγαλύτερου των 10 000 m^2 πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 4 000 ισπανικών πεσετών/m^2 και 4 500 ισπανικών πεσετών/m^2. Η δεύτερη εκτίμηση, βασισμένη σε πραγματικά δεδομένα, δηλαδή τις τιμές πώλησης οικοδομήσιμων γηπέδων με ανάλογα χαρακτηριστικά που πωλήθηκαν κατά τους προγενέστερους μήνες, προσδιόρισε τιμή 5 000 ισπανικές πεσέτες/m^2 για δύο πολύ μεγαλύτερα γήπεδα επιφάνειας περίπου 33 000 m^2 και 50 000 m^2, και συνήγαγε ότι δεν υπήρχαν στην αγορά δείκτες

([43]) Το επιτόκιο αυτό ανέρχεται σε 10,56 % για το διάστημα 1ης Ιανουαρίου 1997-31ης Ιουλίου 1997, και σε 6,22 για το διάστημα 1ης Αυγούστου 1997-31ης Δεκεμβρίου 1997.

([44]) Άθροισμα των δύο ποσών που προκύπτουν από την εφαρμογή σε αναλογική βάση των επιτοκίων αναφοράς που καθορίστηκαν για τις δύο περιόδους του 1997 (Ιανουάριος-Ιούλιος/Αύγουστος-Δεκέμβριος) στους αντίστοιχους μήνες (6 και 3) κατά τους οποίους χρησιμοποιήθηκε το γήπεδο σε κάθε μία από τις δύο περιόδους.

([45]) Βλέπε υποσημείωση αριθ. 21.

τιμών για οικοδομήσιμα οικόπεδα 100 000 m^2. Εντούτοις, τιμή μεταξύ 4 000 ισπανικών πεσετών/m^2 και 4 800 ισπανικών πεσετών/m^2 φαίνεται δικαιολογημένη στις συνθήκες αυτές, λαμβανομένων υπόψη των δαπανών οικοδόμησης μεγάλων γηπέδων, επισημαίνοντας συγχρόνως την πολιτική διάσταση των πωλήσεων αυτού του είδους, που επηρεάζονται κατ' ανάγκη από μη οικονομικές εκτιμήσεις.

Στην έκθεση των ελεγκτών που εκπονήθηκε τον Ιούλιο του 1998 (βλέπε παράρτημα IV της επιστολής της 24ης Ιουλίου 1998) αναφέρεται ότι η τιμή ανά m^2 μη οικοδομήσιμου γηπέδου στην ίδια περιοχή τοποθετείται στις 5 000 ισπανικές πεσέτες/m^2 περίπου. Ανέφερε ότι η τιμή που κατέβαλε η Demesa θα μπορούσε να δικαιολογηθεί με έκπτωση που προσφέρθηκε λόγω του μεγέθους του γηπέδου. Ωστόσο, στα συμπεράσματά του, ο ορκωτός λογιστής διατηρεί την τιμή των 5 000 ισπανικών πεσετών/m^2 και επισημαίνει τη διαφορά μεταξύ της εκτίμησής του και της τιμής των 4 125 ισπανικών πεσετών/m^2 που όρισαν οι αυτόνομες αρχές.

Η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο μέσος όρος των εκτιμήσεων αυτών δεν διαφέρει αισθητά από το μέσο κόστος 4 481 ισπανικές πεσέτες/m^2 οικοδομήσιμου γηπέδου που υπολογίστηκε τον Ιανουάριο του 1997 από την Price Waterhouse, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι αναπτυξιακές δαπάνες.

Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή εκτιμά ότι η τιμή των 4 481 ισπανικών πεσετών/m^2 είναι η τιμή αγοράς για την πώληση αναλόγων γηπέδων με εκείνο που κατείχε η Demesa στη βιομηχανική ζώνη του Júndiz. Δεδομένου ότι η Demesa κατέβαλε μόλις 4 125 ισπανικές πεσέτες/m^2, για το εν λόγω γήπεδο, έτυχε πλεονεκτήματος το οποίο πρέπει να υπολογισθεί ως η διαφορά μεταξύ των δύο αριθμών (356 ισπανικές πεσέτες/m^2), που συνολικά ανέρχεται σε 213 960,31 ευρώ (35 600 000 ισπανικές πεσέτες). Το ποσό που υπολογίζεται με τον τρόπο αυτό συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

V.2.3. **Στοιχεία ενίσχυσης που δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα Ekimen**

Ποσό της επιχορήγησης

Τα στοιχεία που διαβίβασαν οι ισπανικές αρχές σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης, επέτρεψαν στην Επιτροπή να εξετάσει αν οι αυτόνομες αρχές εκπλήρωσαν τις προϋποθέσεις του προγράμματος Ekimen κατά τη χορήγηση μη επιστρεπτέας επιδότησης αντίστοιχης με το 25 % του κόστους των επενδύσεων της Demesa σε υλικά πάγια στοιχεία του ενεργητικού στη Vitoria-Gasteiz.

Η εξέταση αυτή επέτρεψε επίσης να αποδειχθεί ότι μέρος των επενδύσεων για τις οποίες χορηγήθηκε η επιδότηση καλύπτονται από το πρόγραμμα Ekimen, ενώ οι υπόλοιπες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι, στην παρούσα περίπτωση, η ορθή εφαρμογή του προγράμματος Ekimen θα έπρεπε να έχει επιτρέψει τη χορήγηση μέγιστης μη επιστρεπτέας επιδότησης ίσης με το 20 % του ΑΙΕ των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

Δυνάμει του άρθρου 10 του διατάγματος αριθ. 289/1996 της βασκικής κυβέρνησης, η μη επιστρεπτέα επιδότηση μέχρι ανωτάτου ποσού ίσου με το 25 % του ΑΙΕ πρέπει να χορηγηθεί σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

«1. Θα χορηγηθεί επιδότηση γενικού χαρακτήρα ίση με το 10 % για τις επιλέξιμες δαπάνες της επένδυσης.

2. Στην περίπτωση στρατηγικών σχεδίων [46] και επενδυτικών σχεδίων που συνεπάγονται τη σημαντική δημιουργία θέσεων απασχόλησης και δημιουργούν τουλάχιστον 50 θέσεις εργασίας και συνεπάγονται επενδύσεις αξίας τουλάχιστον 750 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, το ανωτέρω ποσοστό θα αυξάνεται κατά πέντε μονάδες.

3. Οι επιχειρήσεις, το σχέδιο των οποίων εκτελείται σε περιοχή προτιμησιακού ενδιαφέροντος όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 του διατάγματος θα λαμβάνουν πρόσθετη επιχορήγηση ίση με το 5 % των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών.

4. Τέλος, το ποσοστό δύναται να αυξηθεί περαιτέρω κατά πέντε μονάδες βάσει των ακόλουθων κριτηρίων:

— επίπεδο ένταξης του σχεδίου στη βιομηχανική βάση της Χώρας των Βάσκων,

— αν η επένδυση ανήκει σε έναν από τους στρατηγικούς τομείς για τη Χώρα των Βάσκων,

— ο αριθμός των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης ανά σχέδιο.»

Όπως αναφέρθηκε στο σημείο II.4, στην απόφασή της για την έγκριση του σχεδίου του προγράμματος Ekimen, που κοινοποιήθηκε με επιστολή της 13ης Δεκεμβρίου 1996, η Επιτροπή ανέφερε τα ακόλουθα:

«Η Επιτροπή τονίζει ότι οι μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις, οι οποίες δεν πρέπει να υπερβαίνουν το ανώτατο όριο του 25 % ΑΙΕ, θα χορηγούνται σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους: α) ποσοστό 10 % για δαπάνες γενικού χαρακτήρα· β) επιπλέον 5 % για στρατηγικά σχέδια ή σχέδια που συνεπάγονται τη δημιουργία θέσεων εργασίας· γ) επιπλέον 5 % για σχέδια που βρίσκονται σε περιοχές προτεραιότητας και δ) επιπλέον 5 % για σχέδια με σημαντική συνεισφορά στην περιφερειακή ανάπτυξη ή τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.»

Προκειμένου ένα επενδυτικό σχέδιο να λάβει μη επιστρεπτέα επιχορήγηση στο πλαίσιο του Ekimen και εντός του πεδίου εφαρμογής του ίδιου προγράμματος, η επιδότηση πρέπει να χορηγηθεί

[46] Το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) του διατάγματος ορίζει ως στρατηγικά τα σχέδια τα οποία συνεπάγονται ελάχιστες επενδύσεις ύψους 10 000 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών ή τη δημιουργία τουλάχιστον 300 θέσεων απασχόλησης. Δύνανται επίσης να θεωρηθούν στρατηγικά ορισμένα σχέδια «με περίπλοκη χρηματοδότηση».

σύμφωνα με τους αναλυτικούς όρους και τα κριτήρια που διέπουν το πρόγραμμα, όπως τα ενέκρινε η Επιτροπή.

Στη σελίδα 8 της επιστολής τους, της 23ης Ιανουαρίου 1998, οι αυτόνομες βασκικές αρχές επισημαίνουν:

«σύμφωνα με τα πρώτα [κριτήρια που καθορίζουν το ποσοστό της επιδότησης], όλα τα σχέδια πρέπει να λαμβάνουν επιχορήγηση ίση με το 10 % τουλάχιστον των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών [βλέπε κριτήριο α), δηλαδή το άρθρο 10 παράγραφος 1 του διατάγματος αριθ. 289/1996] και επιπλέον, εφόσον το σχέδιο πληροί τις προϋποθέσεις που θεσπίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου, [κριτήρια β) και γ), δηλαδή, εκείνα που θεσπίζονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 2 και 3 του διατάγματος] το ποσοστό αυτό πρέπει να αυξάνεται κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα. Ως εκ τούτου, ένα σχέδιο που πληροί όλες αυτές τις προϋποθέσεις πρέπει να λάβει επιχορήγηση ίση με 20 % ακαθάριστο.»

Η Επιτροπή εκτιμά ότι το επενδυτικό σχέδιο της Demesa πληροί τα κριτήρια που θεσπίζονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 του διατάγματος (το 10 % που χορηγείται σε όλα τα επιλέξιμα σχέδια) και στο άρθρο 10 παράγραφος 4 (προσαύξηση 5 %).

Όσον αφορά το κριτήριο που θεσπίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 η Vitoria-Gasteiz, ο δήμος στον οποίο πραγματοποιείται η επένδυση της Demesa, δεν είναι «περιοχή προτιμησιακού ενδιαφέροντος» σύμφωνα με όσα ορίζονται στο πρόγραμμα Ekimen ([47]). Το επιχείρημα που προέβαλαν οι αυτόνομες αρχές κατά τη συνεδρίαση της 15ης Δεκεμβρίου 1998, βάσει του οποίου οι ευεργετικές επιπτώσεις των «στρατηγικών» σχεδίων που δεν βρίσκονται σε «περιοχές προτιμησιακού ενδιαφέροντος» επεκτείνονται και στις τελευταίες, δεν αρκεί να δικαιολογήσει τη χορήγηση στην επένδυση της Demesa επιπλέον ποσοστού 5 % δυνάμει του άρθρου 10 παράγραφος 3.

Τέλος, όσον αφορά το κριτήριο που θεσπίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2 του διατάγματος, η Επιτροπή εκτιμά ότι η χορήγηση δύο επιπλέον δόσεων από 5 % εκάστη στο πλαίσιο της διάταξης αυτής συνιστά εσφαλμένη εφαρμογή των κανόνων που διέπουν το πρόγραμμα Ekimen όπως αυτό εγκρίθηκε από την Επιτροπή με την επιστολή της, της 13ης Δεκεμβρίου 1996, δεδομένου ότι κάθε παράγραφος του άρθρου 10 του διατάγματος (ή κάθε στοιχείο της προαναφερθείσας παραγράφου της επιστολής της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1996) παρέχει τη δυνατότητα χορήγησης πρόσθετου ποσοστού 5 % μέχρι την επίτευξη του 25 % ΚΙΕ που θεσπίζεται για μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος Ekimen. Επιπλέον, το κριτήριο «περιοχή προτιμησιακού ενδιαφέροντος» εισήχθη με σκοπό, που αναγνωρίζεται ρητά στην εισαγωγή και θεσπίζεται στο άρθρο 4 του διατάγματος, άσκησης θετικών γεωγραφικών διακρίσεων υπέρ συγκεκριμένων περιοχών της Χώρας των Βάσκων που εμφανίζουν ιδιαίτερα σοβαρά οικονομικά ή αναπτυξιακά προβλήματα, με στόχους, εξάλλου, σύμφωνους με την αρχή — που επιβεβαιώνεται από τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ([48]) — μεταβολής της έντασης των περιφερειακών ενισχύσεων (εντός των μέγιστων επιτρεπόμενων ορίων ενίσχυσης) της περιφερειακής ενίσχυσης αναλόγως της σοβαρότητας και της έντασης των περιφερειακών προβλημάτων.

Στις συνεδριάσεις της 29ης Οκτωβρίου 1998 και της 15ης Δεκεμβρίου 1998, οι αυτόνομες αρχές υποστήριξαν ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής για την κίνηση και την επέκταση της διαδικασίας δεν βασίζονται σε μια τέτοια ερμηνεία αυτής της πτυχής του προγράμματος Ekimen. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η διατύπωση των δύο αυτών διατάξεων δεν δύναται να ερμηνευθεί με τρόπο που να επιτρέπει στις αυτόνομες αρχές να αποφύγουν την εκπλήρωση των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος που θεσπίζονται στην επιστολή της 13ης Δεκεμβρίου 1996. Επιπλέον, στην επιστολή τους, της 23ης Ιανουαρίου 1998, οι βασκικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι μία επένδυση που πληροί τα κριτήρια των στοιχείων β) και γ) έπρεπε να λάβει δύο συμπληρωματικά ποσοστά 5 % αντίστοιχα πέραν του γενικού ποσοστού που ισούται με 10 %.

Κατά την κίνηση και τη συνακόλουθη επέκταση της διαδικασίας, η Επιτροπή είχε ήδη εκφράσει σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με το στρατηγικό χαρακτήρα του επενδυτικού σχεδίου της Demesa, καθώς και με την πραγματική δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Οι αμφιβολίες αυτές δεν έχουν διαλυθεί. Η Επιτροπή εξακολουθεί να θεωρεί ότι η ύπαρξη πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας στον τομέα, όπως περιγράφεται στο σημείο V.1, καθώς και η παρουσία στη Χώρα των Βάσκων του σημαντικότερου ισπανού κατασκευαστή ψυγείων, της Fagor ([49]) (μέλους του ομίλου MCC), η οποία κατέχει μερίδιο 25 % της εγχώριας αγοράς που δεν προστατεύεται από εμπορικούς ή άλλους περιορισμούς, καθιστούν περισσότερο από αμφίβολο τον υποτιθέμενο στρατηγικό χαρακτήρα του σχεδίου. Ο βιομηχανικός όμιλος MCC είναι σταθερά παρών στην κοινοτική και παγκόσμια αγορά ([50]). Εξάλλου, η Επιτροπή εξακολουθεί να εκτιμά ότι υπάρχει πολύ ορατός κίνδυνος η επένδυση η οποία αποτελεί αντικείμενο της ενίσχυσης να οδηγήσει σε μειώσεις της παραγωγικής ικανότητας στην Ισπανία, ιδίως στη Χώρα των Βάσκων, και σε άλλες περιοχές της Κοινότητας, όπως παρατηρείται από τις τρέχουσες ενέργειες αναδιάρθρωσης που αποφάσισαν η Electrolux και η Whirlpool.

Ωστόσο, όσον αφορά το χαρακτηρισμό του επενδυτικού σχεδίου ως «στρατηγικού», επειδή πληροί ορισμένα ποσοτικά κριτήρια (επένδυση ύψους άνω των 10 000 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών· δημιουργία άνω των 300 θέσεων απασχόλησης), η Επιτροπή, κατά την έγκριση του προγράμματος Ekimen, δεν εξέφρασε επιφυλάξεις λόγω ενδεχόμενων τομεακών προβλημάτων, είτε στον τομέα των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών ή σε άλλους τομείς, οι οποίοι καλύπτονται από ειδικές τομεακές κατευθυντήριες γραμμές ή διατάξεις. Ως εκ τούτου, θα ήταν αντίθετο με τις αρχές της ασφάλειας του δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης να τροποποιηθεί αυτή η συνολική έγκριση, αφού οι αυτόνομες βασκικές αρχές θα είχαν εκπληρώσει τα κριτήρια που τους επιτρέπουν να θεωρούν ένα σχέδιο στρατηγικό.

Βάσει των ανωτέρων, το ποσό της επιχορήγησης δεν δύναται να υπερβαίνει το 20 % των επιλέξιμων δαπανών. Το υπόλοιπο 5 %, το οποίο χορηγήθηκε βάσει του κριτηρίου «περιοχή προτιμησιακού ενδιαφέροντος» δεν καλύπτεται από το πρόγραμμα και επομένως συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης και, εφόσον δεν καλύπτεται από προεγκριθέν πρόγραμμα, πρέπει να θεωρείται νέα ενίσχυση το συμβιβάσιμο της οποίας πρέπει να αξιολογηθεί απευθείας βάσει των διατάξεων της συνθήκης, όπως ανέφερε ήδη η Επιτροπή στην επιστολή της, τής 4ης Ιουνίου 1998.

([47]) Ο κατάλογος των «περιοχών προτιμησιακού ενδιαφέροντος» παρατίθεται στο παράρτημα I του διατάγματος.

([48]) ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.

([49]) Βλέπε υποσημείωση αριθ. 32.

([50]) Η MCC έχει εκτελέσει ένα εκτεταμένο πρόγραμμα διεθνοποίησης των βιομηχανικών της εγκαταστάσεων και της εμπορικής της παρουσίας.

Επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο του προγράμματος Ekimen

Η έκθεση την οποία υπέβαλαν οι καταγγέλλοντες, την οποία κατήρτισε θυγατρική μέλους της Ceced, υποστηρίζει ότι οι επενδυτικές δαπάνες υπερεκτιμήθηκαν με τεχνητό τρόπο. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η έκθεση αυτή δεν βασίζεται στις ίδιες θεωρίες όσον αφορά την παραγωγική ικανότητα και το είδος προϊόντος στις οποίες βασίζεται η επένδυση της Demesa.

Εξάλλου, η έκθεση των ορκωτών λογιστών την οποία υπέβαλε η βασκική κυβέρνηση και κατήρτισε ανεξάρτητος εμπειρογνώμονας, επιβεβαιώνει τη γνησιότητα και τη συμμόρφωση των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε πραγματικά η Demesa, με εξαίρεση ποσό ύψους 525 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών για δαπάνες εγκατάστασης που προηγήθηκαν της έναρξης της επένδυσης. Και οι ίδιες οι αυτόνομες αρχές απέρριψαν τις εν λόγω δαπάνες κατά τη διενέργεια της παρακολούθησης και του ελέγχου εφαρμογής του σχεδίου.

Όσον αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες, οι αυτόνομες αρχές έχουν προσκομίσει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία, που φανερώνουν ότι οι διαδικασίες εσωτερικού λογιστικού ελέγχου εμποδίζουν την καταβολή επιχορήγησης στο πλαίσιο του προγράμματος Ekimen, εφόσον δεν υπάρχει απτή απόδειξη ότι έχει εκτελεσθεί η επένδυση. Οι ίδιες διαδικασίες επιτρέπουν στις αυτόνομες αρχές να εξακριβώσουν τη συμμόρφωση της επιχείρησης με την υποχρέωση να χρηματοδοτεί το 30 % των συνολικών καθαρών στοιχείων του ενεργητικού από ίδιους πόρους κατά το δεύτερο έτος της δραστηριότητάς της [άρθρο 5 στοιχείο β) του διατάγματος]. Όπως αναφέρθηκε στο σημείο II.4, η Επιτροπή εκτιμά ότι δυνάμει της εν λόγω διάταξης, το δεύτερο έτος είναι το 1998 και όχι το 1997.

Ωστόσο, το γεγονός ότι η επιχείρηση έχει πραγματικά υποβληθεί στις δαπάνες αυτές και ότι αυτές αντιστοιχούν στις τιμές της αγοράς δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι οι δαπάνες είναι επιλέξιμες.

Η Επιτροπή επισημαίνει σχετικά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 του διατάγματος, το οποίο διέπει το πρόγραμμα Ekimen, τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού, τα οποία έχουν μεταβιβαστεί σε τρίτα μέρη δεν είναι επιλέξιμα. Σύμφωνα με την έκθεση των ορκωτών λογιστών, μέρος του παραγωγικού εξοπλισμού που αγόρασε η Demesa (έναντι ποσού 300 000 000 ισπανικών πεσετών = 1 803 036,31 ευρώ) είναι εγκατεστημένο σε τρίτες επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, ο εξοπλισμός αυτός δεν είναι επιλέξιμος για τη χορήγηση ενίσχυσης στο πλαίσιο του προγράμματος Ekimen, και η χρηματοδότησή του συνιστά επίσης ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

V.2.4. **Έκπτωση φόρου ίση με το 45 % του κόστους των επενδύσεων και μείωση της φορολογητέας βάσης για νεοσύστατες επιχειρήσεις**

Στην παρούσα απόφαση, η Επιτροπή περιορίστηκε να εξετάσει δυνάμει του άρθρου 92 της συνθήκης την έκπτωση φόρου της τάξης του 45 % και τη μείωση της φορολογητέας βάσης για νεοσύστατες επιχειρήσεις, και όχι τα λοιπά φορολογικά πλεονεκτήματα.

V.2.4.1. *Η έκπτωση φόρου κατά 45 %*

Η έκπτωση φόρου διέπεται από την έκτη πρόσθετη διάταξη του περιφερειακού νόμου 22/1994 σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ιστορικής περιοχής της Álava για το έτος 1995 και έχει ως εξής:

«Οι επενδύσεις σε νέα υλικά πάγια στοιχεία του ενεργητικού, που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1995 και 31ης Δεκεμβρίου 1995, και υπερβαίνουν τα 2 500 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου της Álava, τυγχάνουν έκπτωσης φόρου ίσης με το 45 % του ποσού της επένδυσης, όπως αποφάσισε το περιφερειακό συμβούλιο της Álava (Diputación Foral de Álava) και η οποία εφαρμόζεται στο ποσό της ατομικής φορολογικής επιβάρυνσης.

Τυχόν έκπτωση φόρου που δεν έχει εφαρμοσθεί επειδή υπερβαίνει το ποσό της φορολογικής επιβάρυνσης δύναται να μεταφερθεί και να χρησιμοποιηθεί εντός των εννέα ετών που έπονται της απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου της Álava (Diputación Foral de Álava).

Η απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου της Álava θα ορίσει τις προθεσμίες και τους περιορισμούς που δύνανται να εφαρμοσθούν σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση.

Τα οφέλη που χορηγούνται στο πλαίσιο της παρούσας διάταξης δεν συμβιβάζονται με τυχόν άλλες φορολογικές διευκολύνσεις λόγω των ίδιων επενδύσεων.

Το περιφερειακό συμβούλιο της Álava αποφασίζει επίσης σχετικά με τη διάρκεια της επενδυτικής διεργασίας, η οποία ενδέχεται να περιλαμβάνει επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την προπαρασκευαστική φάση του σχεδίου το οποίο αφορούν οι επενδύσεις.»

Η διάταξη αυτή διατηρήθηκε σε ισχύ για το 1996 δυνάμει του νόμου του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στο έτος αυτό (περιφερειακός νόμος 33/1995), όπως τροποποιήθηκε από το νέο νόμο για τη φορολόγηση εταιρειών (περιφερειακός νόμος 24/1996, όπου στη δεύτερη παράγραφο διεγράφη η αναφορά στην περίοδο των εννέα ετών), και για το έτος 1997, μέσω της νομοθεσίας κατανομής των δημόσιων πιστώσεων για το έτος αυτό (περιφερειακός νόμος 31/1996). Παραμένει έκπτωση φόρου ίση με το 45 % του ποσοστού των επενδύσεων, με τροποποίηση της διατύπωσης, για τα έτη 1998 και 1999 από τους περιφερειακούς νόμους 33/1997 και 36/1998 αντίστοιχα.

Η αρχή ότι η κρατική ενίσχυση δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά και τις παρεκκλίσεις που προβλέπει η συνθήκη εφαρμόζονται στις ενισχύσεις «σε οποιαδήποτε μορφή», και ιδίως σε ορισμένα φορολογικά μέτρα.

Για να χαρακτηρισθεί ένα μέτρο ενίσχυση πρέπει να πληροί και τα τέσσερα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 92 και αναπτύσσονται παρακάτω.

Πρώτον, το μέτρο πρέπει να παρέχει στους δικαιούχους πλεονέκτημα που μειώνει το κόστος στο οποίο πρέπει κανονικά να υποβληθούν βάσει του προϋπολογισμού των δραστηριοτήτων τους. Το εν λόγω πλεονέκτημα μπορεί να χορηγηθεί με διάφορους τρόπους μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης της επιχείρησης και, ιδίως, μέσω παρέκκλισης ή μερικής μείωσης του ποσού της φορολογικής επιβάρυνσης.

Η έκπτωση φόρου που αντιστοιχεί στο 45% πληροί ασφαλώς το ανωτέρω κριτήριο, δεδομένου ότι, χάρη στην έκπτωση, η Demesa τυγχάνει μείωσης της φορολογικής της επιβάρυνσης ίσης με το 45% του ποσού της επένδυσης όπως αποφάσισε το περιφερειακό συμβούλιο της Álava. Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η έκπτωση φόρου δύναται να εφαρμοσθεί χωρίς χρονικό όριο με έναρξη το πρώτο έτος κερδοφορίας της επιχείρησης. Επιπλέον, οι ισπανικές αρχές επιβεβαίωσαν ([51]) ότι η Demesa θα δύναται να επιλέξει, για κάθε φορολογική χρήση, τις πιο ευνοϊκές μεθόδους φοροαπαλλαγής ή μείωσης, πράγμα που καθιστά πρακτικά αδύνατο τον καθορισμό της έντασης της ενίσχυσης για ολόκληρο το διάστημα κατά το οποίο χορηγήθηκε.

Δεύτερον, το πλεονέκτημα πρέπει να χορηγείται από το κράτος ή μέσω κρατικών πόρων. Απώλεια φορολογικών εσόδων ισοδυναμεί με τη χρήση δημόσιων πόρων υπό μορφή φορολογικών δαπανών. Το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται επίσης για ενισχύσεις που χορηγούνται στα κράτη μέλη από περιφερειακούς ή τοπικούς οργανισμούς [απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 14ης Οκτωβρίου 1987, στην υπόθεση 248/84, Γερμανία κατά Επιτροπής ([52])]. Οι κρατικές ενισχύσεις δύνανται εξάλλου να χορηγηθούν μέσω φορολογικών διατάξεων νομοθετικού, κανονιστικού ή διοικητικού χαρακτήρα όπως και μέσω πρακτικών των φορολογικών αρχών.

Η έκπτωση φόρου που χορηγήθηκε στην Demesa προκύπτει από το συνδυασμένο αποτέλεσμα ενός δημοσιονομικού μέτρου και μιας επιμέρους απόφασης (ad hoc) (απόφαση 737/97), τα οποία έλαβε μία δημόσια αρχή.

Τρίτον, το μέτρο πρέπει να επηρεάζει τον ανταγωνισμό και το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Το κριτήριο αυτό προϋποθέτει ότι ο δικαιούχος του μέτρου ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως της νομικής του κατάστασης ή της μεθόδου χρηματοδότησης. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, θεωρείται ότι επηρεάζονται οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές από τη στιγμή που η δικαιούχος επιχείρηση ασκεί οικονομική δραστηριότητα που αποτελεί αντικείμενο συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών.

Έχει ήδη καταδειχθεί ότι η Demesa ασκεί οικονομική δραστηριότητα που συνεπάγεται εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών σε έναν ιδιαίτερα ανταγωνιστικό τομέα.

Τέλος, το μέτρο πρέπει να είναι ειδικό ή επιλεκτικό με την έννοια ότι ευνοεί «ορισμένες επιχειρήσεις ή την παραγωγή ορισμένων αγαθών». Το πλεονέκτημα δύναται να είναι επιλεκτικό επειδή χορηγείται είτε κατά παρέκκλιση γενικών φορολογικών διατάξεων νομοθετικού, κανονιστικού ή διοικητικού χαρακτήρα, είτε στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειας των φορολογικών αρχών. Στην παρούσα περίπτωση, το πλεονέκτημα είναι επιλεκτικό κυρίως λόγω της διακριτικής εξουσίας που απολαμβάνει η διοίκηση κατά τη χορήγησή του.

Όσον αφορά τον τελευταίο όρο, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση Kimberly Clark Sopalin [απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 1996 στην υπόθεση C-241/94, Γαλλία κατά Επιτροπής ([53])] απεφάνθη ότι όταν ο οργανισμός που χορηγεί ένα πλεονέκτημα διαθέτει διακριτική εξουσία που του επιτρέπει να τροποποιεί τη χρηματοδοτική ενίσχυση βάσει ορισμένων εκτιμήσεων όπως, ιδίως, η επιλογή των δικαιούχων, το ποσό της χρηματοδοτικής παρέμβασης και οι χρονικές προθεσμίες, καθώς και άλλοι όροι, και να αποφασίζει επίσης σχετικά με την ανανέωση ή όχι των εξεταζόμενων μέτρων από ένα έτος στο επόμενο βάσει κριτηρίων τα οποία αγνοεί η Επιτροπή, οι όροι βάσει των οποίων χορηγείται η ενίσχυση αυτή δύνανται να τοποθετήσουν ορισμένες επιχειρήσεις σε ευνοϊκότερη θέση έναντι άλλων και να πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, κατά την έκδοση της απόφασης 737/97, το περιφερειακό συμβούλιο της Álava, διέθετε διακριτικές εξουσίες ώστε να καθορίζει ποιες επενδύσεις σε υλικά πάγια στοιχεία του ενεργητικού και ύψους μεγαλύτερου των 2 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών, μπορούσαν να τύχουν έκπτωσης φόρου, να αποφασίσει ποιο τμήμα των επενδύσεων μπορούσε να εφαρμοστεί η μείωση του 45% και να θεσπίσει τις χρονικές προθεσμίες και τα ανώτατα όρια που θα εφαρμόζονταν σε κάθε περίπτωση.

Οι ισπανικές αρχές δεν κοινοποίησαν το κείμενο της απόφασης 737/97 βάσει του οποίου χορηγήθηκε η έκπτωση φόρου στη Demesa. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή αγνοεί το ακριβές ποσό της έκπτωσης φόρου ([54]). Ωστόσο, αυτή πρέπει να ανέρχεται μεταξύ 1 125 000 000 ισπανικών πεσετών και 5 326 020 000 ισπανικών πεσετών, που αντιστοιχούν στο 45% των 2 500 000 000 ισπανικών πεσετών (η ελάχιστη επένδυση που παρέχει το δικαίωμα έκπτωσης) και το 45% των 11 835 600 000 ισπανικών πεσετών (το ποσό που επισήμως επένδυσε η Demesa) αντίστοιχα. Η ένταση της έκπτωσης φόρου είναι αδύνατο να υπολογιστεί επακριβώς, δεδομένου ότι δεν υπάρχει χρονικό όριο στη χρήση της. Η ένταση ανέρχεται ενδεχομένως στο 45% του ΑΙΕ. Βάσει των προβλέψεων για τα κέρδη που αναφέρονται στο επιχειρηματικό σχέδιο της Demesa, η ένταση της ενίσχυσης της έκπτωσης φόρου ανέρχεται στο 34% του ΑΙΕ.

Δεύτερον, παρότι ο διακριτικός χαρακτήρας της έκπτωσης φόρου αρκεί για να την κατατάξει στα ειδικά μέτρα, και κατά συνέπεια στις κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή εκτιμά ότι η ελάχιστη απαιτούμενη επένδυση (2 500 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες) που παρέχει το δικαίωμα έκπτωσης φόρου είναι αρκετά υψηλή ούτως ώστε να περιορίζει την εφαρμογή της στην πράξη σε επενδύσεις που συνεπάγονται τη διακίνηση σημαντικών οικονομικών πόρων, και ότι δεν δικαιολογείται από το χαρακτήρα ή τη συνολική διάρθρωση του φορολογικού συστήματος στο οποίο παρέχεται η παρέκκλιση. Το γεγονός ότι μόνο μεγάλοι επενδυτές δύνανται να τυγχάνουν εκπτώσεων φόρου προσδίδει στο μέτρο αυτό ειδικό χαρακτήρα, που το εντάσσει στις κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Τρίτον, η Επιτροπή εκτιμά ότι ο προσωρινός (ετήσιος) χαρακτήρας του μέτρου παρέχει στην πραγματικότητα στις αρχές την ευχέρεια να χορηγούν την έκπτωση φόρου σε ορισμένες μόνο επιχειρήσεις,

([51]) Βλέπε σ. 42 της επιστολής της 6ης Μαρτίου 1998.
([52]) Συλλογή 1987, σ. 4013.
([53]) Συλλογή 1996, σ. I-4551.

([54]) Στην απάντησή τους στην κοινοποίηση της Επιτροπής σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία, οι ισπανικές αρχές ανέφεραν απλώς ότι «μέσω της απόφασης 737/1997, της 21ης Οκτωβρίου, χορηγήθηκαν στην Demesa οι φορολογικές διευκολύνσεις που προβλέπονται στην έκτη συμπληρωματική διάταξη του περιφερειακού νόμου 22/1994 (έκπτωση φόρου που αντιστοιχεί στο 45% των επενδύσεων) για το επενδυτικό της σχέδιο».

ακριβώς εκείνες που ξεκινούν τις επενδυτικές τους διεργασίες κατά την περίοδο που καλύπτει το μέτρο. Πράγματι, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η λόγω διάταξη δεν εμφανίζεται στη γενική φορολογική νομοθεσία, αλλά στους ετήσιους δημοσιονομικούς νόμους, πράγμα που επιβεβαιώνει το συγκυριακό της χαρακτήρα και επιτρέπει τη χρησιμοποίησή της όσον αφορά ειδικά σχέδια.

Τέταρτον, η Επιτροπή υπογραμμίζει τις ομοιότητες μεταξύ του μέτρου αυτού και του προγράμματος Ekimen, από την άποψη των επιδιωκόμενων στόχων (χρηματοδότηση των νέων επενδύσεων και στις δύο περιπτώσεις), καθώς και όσον αφορά το γεωγραφικό περιβάλλον (περιφερειακό στην περίπτωση του Ekimen, επαρχιακό στην περίπτωση της έκπτωσης φόρου)· το Ekimen, ωστόσο, θεωρήθηκε περιφερειακή ενίσχυση από τις ισπανικές αρχές και με τη μορφή αυτή κοινοποιήθηκε. Η μοναδική μεταξύ τους διαφορά, η οποία συνίσταται στο γεγονός ότι το πρόγραμμα Ekimen ενισχύει μόνο βιομηχανικές επενδύσεις, εμφανίζεται περισσότερο ως τυπική διάκριση, δεδομένου ότι το ελάχιστο ποσό (2 500 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες) που απαιτείται για να τύχουν οι επενδύσεις έπτωσης φόρου περιορίζει στην πραγματικότητα τους πιθανούς δικαιούχους στις βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Κατά συνέπεια, η έκπτωση φόρου που χορηγήθηκε στην Demesa, η οποία αντιστοιχούσε στο 45% του ποσού της επένδυσης όπως καθορίστηκε από το περιφερειακό συμβούλιο της Álava, συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Στην επιστολή της προς τα κράτη μέλη SG(89)D/5521, της 29ης Απριλίου 1989, η Επιτροπή ανέφερε ότι «θεωρεί ότι ένα κράτος μέλος εκπλήρωσε την υποχρέωσή του για κοινοποίηση εάν το κράτος αυτό έχει ξεκινήσει τη διαδικασία για θέση σε ισχύ ενίσχυσης. Η διατύπωση "θέση σε ισχύ" δεν αφορά την ενέργεια χορήγησης της ενίσχυσης προς το δικαιούχο, αλλά μάλλον την προηγηθείσα ενέργεια σύστασης ή εφαρμογής της ενίσχυσης σε νομοθετικό επίπεδο σύμφωνα με τους συνταγματικούς κανόνες του εκάστοτε κράτους μέλους. Επομένως, η ενίσχυση θεωρείται ότι τέθηκε σε ισχύ αμέσως μόλις κινηθεί νομοθετική διαδικασία που καθιστά δυνατή τη χορήγηση των ενισχύσεων χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις» ([55]). Αυτό ισχύει αναμφίβολα για το παρόν μέτρο, που εκτελέστηκε παράνομα, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης.

V.2.4.2. *Μείωση της φορολογητέας βάσης για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις*

Η μείωση της φορολογητέας βάσης για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις θεσπίζεται στο άρθρο 26 του περιφερειακού νόμου 24/1996 που αναφέρει τα ακόλουθα ([56]):

«Άρθρο 26 — Μειώσεις της φορολογητέας βάσης: νεοσύστατες επιχειρήσεις

1. Οι επιχειρήσεις που ξεκινούν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα τυγχάνουν μείωσης της τάξης του 99%, 75%, 50% και 25% αντίστοιχα της θετικής φορολογητέας βάσης που απορρέει από την οικονομική τους δραστηριότητα, πριν αυτή αντισταθμιστεί με αρνητικές βάσεις αξιολόγησης που απορρέουν από προηγούμενες περιόδους, για τις τέσσερις διαδοχικές φορολογικές περιόδους που ξεκινούν από την πρώτη περίοδο κατά την οποία, εντός τεσσάρων ετών από το ξεκίνημα της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας εμφανίζουν θετικές φορολογητέες βάσεις.

[…].

2. Προκειμένου να τύχουν της μείωσης αυτής, οι επιχειρήσεις πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) πρέπει να ξεκινούν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα με ελάχιστο καταβαλλόμενο κεφάλαιο ύψους 20 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών·

β) […].

γ) […].

δ) η νέα δραστηριότητα δεν πρέπει να έχει ασκηθεί παλαιότερα, άμεσα ή έμμεσα, υπό άλλο ιδιοκτησιακό καθεστώς·

ε) η νέα επιχειρηματική δραστηριότητα πρέπει να ασκείται σε κτίρια ή εγκαταστάσεις όπου δεν πραγματοποιείται καμία άλλη δραστηριότητα από φυσικό ή νομικό πρόσωπο·

στ) κατά τα δύο πρώτα έτη της δραστηριότητάς τους πρέπει να επενδύσουν ποσό ύψους 80 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών τουλάχιστον σε υλικά πάγια στοιχεία του ενεργητικού, από τα οποία όλα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη δραστηριότητα αυτή και δεν πρέπει να εκμισθωθούν ή να μεταβιβασθούν προς χρήση τρίτων. Προς τούτο, νοούνται ως επενδύσεις σε πάγια υλικά στοιχεία του ενεργητικού αγαθά που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση, υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση δεσμεύεται να ασκήσει το δικαίωμα αγοράς·

ζ) πρέπει να δημιουργήσουν τουλάχιστον δέκα νέες θέσεις εργασίας εντός έξι μηνών από την έναρξη της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας και να διατηρήσουν το μέσο ετήσιο εργατικό δυναμικό στο επίπεδο αυτό από τη στιγμή εκείνη και μέχρι το έτος εκπνοής του δικαιώματός τους για μείωση της φορολογητέας βάσης·

η) […].

θ) να διαθέτουν επιχειρηματικό σχέδιο που να καλύπτει τουλάχιστον πενταετή περίοδο.

3. […].

4. Το ελάχιστο ποσό των επενδύσεων που αναφέρεται στο σημείο στ) και η ελάχιστη δημιουργία θέσεων απασχόλησης που

([55]) Βλέπε νομοθεσία ανταγωνισμού στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, τόμος ΙΙ Α, κανόνες που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, 1995, σ. 78.

([56]) Αναφέρεται μόνο το τμήμα της διάταξης που είναι σχετικό για την αξιολόγηση των στοιχείων κρατικής ενίσχυσης.

αναφέρεται στο σημείο ζ) της παραγράφου 2 ανωτέρω, δεν συμβιβάζονται με οποιοδήποτε άλλο φορολογικό πλεονέκτημα που θα θεσπιστεί για τις ίδιες επενδύσεις ή τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

5. Η μείωση που θεσπίζεται στο παρόν άρθρο θα ζητηθεί με αίτηση που θα υποβληθεί στη φορολογική αρχή, η οποία, αφού διαπιστώσει την εκπλήρωση των αρχικών προϋποθέσεων, θα κοινοποιήσει στην αιτούσα εταιρεία την προσωρινή της έγκριση, κατά περίπτωση, η οποία θα οριστικοποιηθεί με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου της Álava.

[…].»

Στην επιστολή τους, της 6ης Μαρτίου 1998, οι αυτόνομες αρχές υποστήριξαν ότι το όφελος του μέτρου αυτού δεν δύναται να συνδυαστεί με εκείνο της έκπτωσης φόρου.

Πριν εξετάσει αν η μείωση της φορολογητέας βάσης που θεσπίζεται στο παρόν άρθρο περιλαμβάνει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης, η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει αν, όπως αναφέρουν οι αυτόνομες αρχές, η έκπτωση φόρου δεν είναι δυνατό να εφαρμοσθεί στην περίπτωση που ο φορολογούμενος αποφασίσει να εφαρμόσει τη μείωση της φορολογητέας βάσης βάσει του πλεονεκτήματος που του παρέχει το άρθρο 26 του περιφερειακού νόμου 24/1996. Η διατύπωση του άρθρου 24 παράγραφος 6 και η συνολική διάρθρωση του συστήματος δεν επιβεβαιώνουν μια τέτοια ερμηνεία.

Καταρχήν, η Επιτροπή παρατηρεί ότι είναι διαφορετικοί οι όροι που παρέχουν τη δυνατότητα για κάθε μία από τις δύο φορολογικές ελαφρύνσεις.

Στην περίπτωση της έκπτωσης φόρου (βλέπε σημείο V.2.4.1), το δικαίωμα παρέχεται σε επενδύσεις σε νέα υλικά πάγια στοιχεία του ενεργητικού που υπερβαίνουν τα 2 500 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες.

Όσον αφορά τη μείωση της φορολογητέας βάσης, προϋπόθεση, απεναντίας, αποτελεί η σύσταση νέας επιχείρησης.

Κατά συνέπεια, μία νεοσύστατη επιχείρηση έχει το δικαίωμα μείωσης της φορολογητέας βάσης χωρίς να επενδύσει σε ποσό 2 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών και, αντιθέτως, μία υφιστάμενη επιχείρηση η οποία επενδύει ποσό μεγαλύτερο των 2 500 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες δύναται να λάβει έκπτωση φόρου χωρίς να έχει δικαίωμα μείωσης της φορολογητέας βάσης. Στην παρούσα περίπτωση, ωστόσο, η Demesa αποτελεί νεοσύστατη επιχείρηση και έχει επενδύσει ποσό μεγαλύτερο των 2 500 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών στην επαρχία της Álava.

Σύμφωνα με τη διάταξη που διέπει την έκπτωση φόρου (βλέπε σημείο V.2.4.1), τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται στο πλαίσιο της εν λόγω διάταξης δεν δύνανται να συνδυαστούν με τυχόν άλλες φορολογικές ελαφρύνσεις που χορηγούνται στις ίδιες επενδύσεις. Η μείωση της φορολογητέας βάσης δεν χορηγείται λόγω των επενδύσεων αλλά λόγω της δημιουργίας μιας νέας επιχείρησης. Προς τούτο, η μείωση της φορολογητέας βάσης δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κριτηρίου του μη συμβιβάσιμου το οποίο ορίζεται στην εν λόγω διάταξη.

Αυτό επιβεβαιώνεται από τη διατύπωση του άρθρου 26 παράγραφος 4 του περιφερειακού νόμου 24/1996, στην οποία ορίζεται το μη συμβιβάσιμο του ελάχιστου ποσού των επενδύσεων (80 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες) στο οποίο αναφέρεται το στοιχείο στ) του άρθρου 26 παράγραφος 2 και η ελάχιστη δημιουργία θέσεων απασχόλησης (δέκα νέες θέσεις) στις οποίες αναφέρεται το στοιχείο ζ) της ίδιας διάταξης, με οποιοδήποτε φορολογικό πλεονέκτημα που θεσπίζεται για τις ίδιες επενδύσεις ή δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Στην πραγματικότητα μόνο τα φορολογικά πλεονεκτήματα που χορηγούνται λόγω επένδυσης ύψους 80 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (ή δημιουργίας δέκα θέσεων απασχόλησης) δεν δύνανται να συνδυασθούν με τη μείωση της φορολογητέας βάσης. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, ποσό 80 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών εκ των 11 835 600 000 ισπανικών πεσετών που επένδυσε η Demesa δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό του 45% των επενδύσεων που είναι επιλέξιμες για έκπτωση φόρου.

Όσον αφορά τη διαχείριση του φόρου, δεν αποκλείεται ο συνδυασμός των φορολογικών ελαφρύνσεων, εφόσον η έκπτωση φόρου εφαρμόζεται στο ποσό του ατομικού πληρωτέου φόρου (δηλαδή, μετά την πραγματοποίηση όλων των απαλλαγών και των μειώσεων της φορολογητέας βάσης), ενώ η μείωση της φορολογητέας βάσης λαμβάνει χώρα σε στάδιο προγενέστερο του υπολογισμού του φόρου. Κατά συνέπεια, από τη στιγμή που υπάρχει θετική βάση αξιολόγησης, η επιχείρηση θα εφαρμόσει τη μείωση της φορολογητέας βάσης εφόσον έχει τη σχετική έγκριση. Μετά την εφαρμογή της μείωσης, θα υπολογισθεί το ποσό του πληρωτέου φόρου. Επί του ποσού αυτού, η Demesa θα εφαρμόσει έκπτωση φόρου 45% που θα έχει εκ των προτέρων υπολογισθεί βάσει του συνολικού ποσού των επενδύσεων, αφού αφαιρεθεί το ποσό των 80 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών.

Αφού απέδειξε τη δυνατότητα συνδυασμού των δύο μέτρων (της μείωσης της φορολογητέας βάσης και της έκπτωσης φόρου που χορηγήθηκε στη Demesa), η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει αν η εν λόγω μείωση συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Για να χαρακτηρισθεί κρατική ενίσχυση, η μείωση της φορολογητέας βάσης πρέπει να πληροί και τα τέσσερα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 92 και εξετάζονται κατωτέρω.

Πρώτον, η μείωση της φορολογητέας βάσης παρέχει στην Demesa πλεονέκτημα που μειώνει τις δαπάνες που θα επιβάρυναν φυσιολογικά τον προϋπολογισμό της.

Δεύτερον, η μείωση της φορολογητέας βάσης συνεπάγεται απώλεια φορολογικών εσόδων που ισοδυναμεί με τη χρήση δημόσιων πόρων υπό μορφή φορολογικών δαπανών.

Τρίτον, η μείωση της φορολογητέας βάσης επηρεάζει τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών στο βαθμό που η Demesa ασκεί μία οικονομική δραστηριότητα που αφορά

το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, σε έναν ιδιαίτερα ανταγωνιστικό τομέα.

Τέλος, το μέτρο πρέπει να είναι ειδικό ή επιλεκτικό με την έννοια ότι ευνοεί «ορισμένες επιχειρήσεις ή την παραγωγή ορισμένων αγαθών». Στην παρούσα περίπτωση, ο επιλεκτικός χαρακτήρας απορρέει ιδίως από το γεγονός ότι μόνο οι νεοσύστατες επιχειρήσεις τυγχάνουν αυτού του φορολογικού πλεονεκτήματος. Το άρθρο 26 του περιφερειακού νόμου 24/1996 επιτρέπει στις νεοσύστατες επιχειρήσεις ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση από εκείνη που επιφυλάσσεται στις επιχειρήσεις που ήδη αναπτύσσουν δραστηριότητα στην αγορά. Αυτή η προϋπόθεση αρκεί για να αποδείξει τον ειδικό χαρακτήρα του μέτρου, πράγμα που οδηγεί την Επιτροπή να χαρακτηρίσει τη μείωση της φορολογητέας βάσης υπέρ της Demesa ως κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης. Ο ειδικός χαρακτήρας ενισχύεται από το γεγονός ότι μόνο οι επιχειρήσεις εκείνες που επενδύουν ποσό ύψους 80 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών και δημιουργούν δέκα νέες θέσεις απασχόλησης δύνανται να τύχουν της μείωσης της φορολογητέας βάσης.

Ο ειδικός χαρακτήρας του μέτρου ενισχύεται επίσης από το σκοπό του, όπως αυτός ορίζεται στον περιφερειακό νόμο αριθ. 24/1996. Πράγματι, μετά την απαρίθμηση των γενικών στόχων του φορολογικού συστήματος, η αιτιολογική έκθεση του περιφερειακού νόμου απαριθμεί άλλη σειρά στόχων που αφορούν περισσότερο τη βιομηχανική πολιτική, μεταξύ των οποίων αναφέρεται ιδιαίτερα ο στόχος «προώθησης της δημιουργίας νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών», στόχος που συγκεκριμενοποιείται στη συνέχεια στα μέτρα που αφορούν την ειδική κατηγορία των νεοσύστατων επιχειρήσεων [βλέπε στοιχείο ζ) της αιτιολογικής έκθεσης], στις οποίες χορηγείται μείωση της φορολογητέας βάσης κατά τα τέσσερα πρώτα έτη λειτουργίας κατά τα οποία σημειώνουν κέρδη. Αυτός ο δηλωμένος στόχος, ο οποίος επιβεβαιώνει ότι το μέτρο συνιστά ενίσχυση εκκίνησης για νεοσύστατες επιχειρήσεις, φανερώνει ότι το μέτρο δεν συμβιβάζεται με το χαρακτήρα ή τη γενική διάρθρωση του υπόψη φορολογικού συστήματος. Οι αυτόνομες αρχές στην απάντησή τους στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας δεν αναφέρουν ούτε αποδεικνύουν ότι ο επιλεκτικός χαρακτήρας του μέτρου δικαιολογείται από το «χαρακτήρα ή τη γενική διάρθρωση» του υπόψη φορολογικού συστήματος [βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 2ας Ιουλίου 1974, στην υπόθεση 173/73, Ιταλία κατά Επιτροπής ([57])].

Το εξεταζόμενο μέτρο συνιστά σαφώς ενίσχυση λειτουργίας. Δεδομένου ότι η τυχόν παραγωγή κερδών τοποθετείται στο απώτερο μέλλον και είναι αβέβαιη, δεν είναι δυνατό να υπολογιστεί επακριβώς η ένταση της ενίσχυσης που συνεπάγεται η εν λόγω μείωση της φορολογητέας βάσης.

Στην επιστολή της προς τα κράτη μέλη SG(89)D/5521, της 29ης Απριλίου 1989, η Επιτροπή ανέφερε ότι «θεωρεί ότι ένα κράτος μέλος εκπλήρωσε την υποχρέωσή του για κοινοποίηση εάν το κράτος αυτό έχει ξεκινήσει τη διαδικασία για θέση σε ισχύ ενίσχυσης. Η διατύπωση "θέση σε ισχύ" δεν αφορά την ενέργεια χορήγησης της ενίσχυσης προς το δικαιούχο, αλλά μάλλον την προηγηθείσα ενέργεια σύστασης ή εφαρμογής της ενίσχυσης σε νομοθετικό επίπεδο σύμφωνα με τους συνταγματικούς κανόνες του εκάστοτε κράτους μέλους. Επομένως, η ενίσχυση θεωρείται ότι τέθηκε σε ισχύ αμέσως μόλις κινηθεί νομοθετική διαδικασία που καθιστά δυνατή τη χορήγηση των ενισχύσεων χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις» ([58]). Αυτό συμβαίνει αναμφίβολα με το παρόν μέτρο, που εφαρμόσθηκε παράνομα, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης.

Όσον αφορά το χαρακτήρα των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Demesa σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, με εξαίρεση εκείνες που χορήγησαν οι βασκικές αρχές βάσει των κριτηρίων του προγράμματος Ekimen, οι ενισχύσεις δεν χορηγήθηκαν στο πλαίσιο προγραμμάτων που είχε εγκρίνει η Επιτροπή αλλά στο πλαίσιο εθνικών μέτρων που δεν είχε εγκρίνει η Επιτροπή και έπρεπε να έχουν κοινοποιηθεί σε αυτήν κατά το στάδιο προγραμματισμού, σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, οι ενισχύσεις είναι παράνομες.

Το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης προβλέπει ότι οι ενισχύσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται σε αυτό είναι κατά κανόνα ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν είναι δυνατό να εφαρμοσθούν οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 2 της συνθήκης, δεδομένου ότι η ενίσχυση δεν αποσκοπεί στην επίτευξη των στόχων που παρατίθενται στην παράγραφο αυτή. Εξάλλου, ούτε οι ισπανικές αρχές επιχείρησαν να βασιστούν στις εν λόγω παρεκκλίσεις.

Συμβιβάσιμο της επενδυτικής ενίσχυσης (σημεία V.2.1, V.2.2, V.2.3 και V.2.4.1)

Το άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης απαριθμεί τις ενισχύσεις που δύνανται να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά. Το συμβιβάσιμο πρέπει να καθορίζεται αναφορικά με την Κοινότητα στο σύνολό της, και όχι μεμονωμένα, αναφορικά με ένα κράτος μέλος — ή περιφέρεια του κράτους αυτού. Προκειμένου να διασφαλισθεί η φυσιολογική λειτουργία της κοινής αγοράς και ενόψει της αρχής που θεσπίζεται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης, οι παρεκκλίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο περιοριστικό όταν τίθεται θέμα εξέτασης ενός προγράμματος ενισχύσεων ή μεμονωμένου μέτρου ενίσχυσης. Συγκεκριμένα, πρέπει να γίνεται επίκληση των παρεκκλίσεων μόνο όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι, χωρίς την ενίσχυση, οι δυνάμεις της αγοράς δεν θα ήταν αρκετές να παροτρύνουν τους αποδέκτες να ενεργήσουν κατά τρόπο που θα επέτρεπε την επίτευξη ενός από τους στόχους που αναφέρονται στις παρεκκλίσεις.

Δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), δύναται να υπάρξει παρέκκλιση στην περίπτωση ενισχύσεων που προορίζονται για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση. Ο δήμος της Vitoria-Gasteiz, δεν βρίσκεται σε περιοχή που δικαιολογεί τη χορήγηση περιφερειακής ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης.

([57]) Συλλογή 1974, σ. 709.

([58]) Βλέπε υποσημείωση αριθ. 55.

Όσον αφορά τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία β) και δ), η εξεταζόμενη ενίσχυση δεν αποσκοπεί στην προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, ή στην άρση σοβαρής διαταραχής της ισπανικής οικονομίας, ούτε διαθέτει τα χαρακτηριστικά σχεδίων αυτού του είδους. Ούτε αποσκοπεί στην προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Όσον αφορά την παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, η Vitoria-Gasteiz βρίσκεται σε περιοχή που δικαιούται τη χορήγηση περιφερειακής ενίσχυσης σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη. Η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που επιτρέπεται στη Χώρα των Βάσκων ανέρχεται σε 25 % του ΚΙΕ ([59]) (35 % στην περίπτωση των ΜΜΕ). Λόγω της διαφοράς που υφίσταται μεταξύ του ποσοστού αυτού και της έντασης της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην Demesa σύμφωνα με το πρόγραμμα Ekimen (20 % ακαθάριστο), η Επιτροπή πρέπει να ελέγξει αν οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν εντός του ορίου αυτού δύνανται να θεωρηθούν συμβιβάσιμες ως περιφερειακές ενισχύσεις κατά την έννοια της εν λόγω παρέκκλισης.

Οι εξεταζόμενες ενισχύσεις δεν χορηγήθηκαν στο πλαίσιο προγραμμάτων περιφερειακών ενισχύσεων που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, αλλά δυνάμει μεμονωμένων αποφάσεων που έλαβαν οι αρμόδιες αρχές. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο αντίκτυπος της ενίσχυσης πρέπει να εξετασθεί σε κοινοτικό πλαίσιο. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων βεβαίωσε την ερμηνεία αυτή στις αποφάσεις του Hytasa [απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-278/92, C-279/92 και C-280/92, Ισπανία κατά Επιτροπής ([60])] και Pyrsa ([61])]. Η προσέγγιση των «clusters», που βασίζεται στην έννοια της «γεωγραφικής συγκέντρωσης» και η συνάφεια της οποίας με το σχέδιο της βιομηχανικής πολιτικής που επιδιώκουν οι αυτόνομες αρχές δεν εξετάζεται στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης, δεν μπορεί να επιτρέψει την ανάλυση των επιπτώσεων της ενίσχυσης χωρίς να λάβει υπόψη το κοινοτικό πλαίσιο.

Μία μεμονωμένη ενίσχυση δύναται να θεωρηθεί περιφερειακή ενίσχυση συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά όταν συμβάλλει πραγματικά στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της περιοχής και δεν έχει δυσμενείς επιδράσεις για το κοινό συμφέρον και τους ανταγωνιστικούς όρους στην Κοινότητα. Η ενίσχυση δύναται επίσης να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά όταν δεν νοθεύει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που να αντίκειται στο κοινό συμφέρον.

Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με τις πληροφορίες που έλαβε η Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης, η επιχείρηση που είναι δικαιούχος της ενίσχυσης δραστηριοποιείται σε έναν τομέα που πάσχει από προβλήματα πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε κοινοτικό επίπεδο, που εκδηλώνεται με εκτεταμένη διαδικασία αναδιάρθρωσης και έχει οδηγήσει σε μειώσεις της παραγωγικής ικανότητας ή μετατοπίσεις παραγωγής που συνεπάγονται σοβαρές απώλειες θέσεων εργασίας εντός της Κοινότητας. Οι εξεταζόμενες ενισχύσεις, που χορηγήθηκαν εκτός του προγράμματος Ekimen ή άλλων προγραμμάτων περιφερειακών ενισχύσεων εγκεκριμένων από την Επιτροπή, συμβάλλουν σε νέα επιδείνωση της κατάστασης και αντίκεινται στη διαδικασία που έχουν ξεκινήσει οι κυριότεροι ανταγωνιστές της εταιρείας.

Η χορήγηση μιας ενίσχυσης σε έναν ιδιαίτερα ανταγωνιστικό τομέα που υποβάλλεται σταθερά σχεδόν σε αναδιάρθρωση και σε μία στάσιμη αγορά δεν θα οδηγήσει σε καθαρή δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Κοινότητα, την Ισπανία ούτε καν τη Χώρα των Βάσκων, ούτε θα αποφέρει άλλα οικονομικά οφέλη. Η ενίσχυση θα προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού που θα υποχρεώσει ορισμένους ανταγωνιστές να εγκαταλείψουν την αγορά ή θα οδηγήσει σε μεταφορά της παραγωγικής ικανότητας ή των θέσεων εργασίας ενός ανταγωνιστή σε άλλον ή από μία περιοχή σε άλλη, πράγμα που θεωρείται αντίθετο με το κοινό συμφέρον. Το γεγονός ότι, στη διάρκεια του 1998, παρατηρήθηκε κάποια ευνοϊκή εξέλιξη της ζήτησης στην κοινοτική αγορά ουδόλως μεταβάλλει το γεγονός ότι η βιομηχανία εξακολουθεί να προσαρμόζεται στην πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα στην Κοινότητα με πολύ σημαντικές περικοπές των θέσεων εργασίας, πολύ σημαντικότερες από τις θέσεις εργασίας που αναμένει να δημιουργήσει η Demesa στη Vitoria-Gasteiz. Την κατάσταση αυτή φανερώνει η απόφαση του ομίλου MCC, να καταργήσει την κατασκευή ψυγείων στο Basauri, πράγμα που οδήγησε στη μείωση 180 θέσεων απασχόλησης, και την οποία ενέκρινε η βασκική κυβέρνηση, ακριβώς λόγω της άσχημης/ισχνής κατάστασης του τομέα. Είναι δύσκολο να αποφευχθεί ο συσχετισμός μεταξύ της κατάργησης των θέσεων που συνδέονται με την κατασκευή ψυγείων στο Basauri και την ανακοίνωση της Demesa, κατά το ίδιο διάστημα, για τη δημιουργία 200 θέσεων απασχόλησης στη Vitoria-Gasteiz.

Επιπλέον, η αξιολόγηση του συμβιβάσιμου της ενίσχυσης δεν δύναται να αγνοήσει τις πληροφορίες και τις προβλέψεις σχετικά με την εξέλιξη της αγοράς οι οποίες ήταν διαθέσιμες κατά τη στιγμή που ελήφθη η απόφαση χορήγησης των ενισχύσεων στην Demesa· περίοδο κατά την οποία οι κυριότεροι ευρωπαίοι παραγωγοί αποφάσιζαν να προβούν στις προσαρμογές που απαιτούσε η κατάσταση του τομέα. Πράγματι, την εποχή εκείνη ο τομέας βρισκόταν σε πολύ δυσχερή κατάσταση — πράγμα που διαπιστώνεται από τις ετήσιες εκθέσεις των κυριότερων ευρωπαίων κατασκευαστών — πράγμα που οδήγησε στις προαναφερθείσες αποφάσεις αναδιάρθρωσης. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι η ομιλία του προέδρου της Electrolux στις 29 Απριλίου 1998, στην οποία αναφέρθηκαν οι αυτόνομες αρχές για να στηρίξουν το επιχείρημά τους ότι το τμήμα των ψυγείων και καταψυκτών είχε σημειώσει ευνοϊκή εξέλιξη από το 1997, αναφέρεται, καταρχήν, στο πολύ σημαντικό «πρόγραμμα αναδιάρθρωσης» που ανακοινώθηκε το 1996 και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη διακοπή της λειτουργίας τριών εργοστασίων στην Κοινότητα, με σκοπό «τη βελτίωση της χρήσης της παραγωγικής ικανότητας». Η σχετικά ευνοϊκή εξέλιξη που παρατηρήθηκε το 1997, στην οποία αναφέρεται ο πρόεδρος της Electrolux, αφορά τον τομέα των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών εν γένει και όχι των ψυγείων, που εξακολουθεί να υπόκειται σε εκτεταμένη αναδιάρθρωση.

Ως εκ τούτου, πρέπει να συναχθεί ότι οι εξεταζόμενες ενισχύσεις επηρεάζουν δυσμενώς τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό που αντίκειται στο κοινό συμφέρον και, ως εκ τούτο, δεν δύναται να θεωρηθεί ότι συμβιβάζονται με τις διατάξεις του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης. Οι εξεταζόμενες επενδυτικές ενισχύσεις δεν παρέχουν το δικαίωμα για καμία από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στη συνθήκη. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

([59]) Βλέπε υποσημείωση αριθ. 11.
([60]) Συλλογή 1994, σ. I, σ. 4103.
([61]) Βλέπε υποσημείωση αριθ. 23.

Ενισχύσεις λειτουργίας: μείωση της φορολογητέας βάσης (σημείο V.2.4.2)

Καταρχήν, οι περιφερειακές ενισχύσεις που προορίζονται για τη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης (ενισχύσεις λειτουργίας) κατά κανόνα απαγορεύονται. Ωστόσο, οι ενισχύσεις αυτού του είδους δύνανται να χορηγηθούν κατ' εξαίρεση στις περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για την παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης, εφόσον το δικαιολογεί ο χαρακτήρας τους και η συμβολή τους στην περιφερειακή ανάπτυξη και εφόσον το ποσό της ενίσχυσης διατηρεί αναλογία έναντι των μειονεκτημάτων τα οποία είχε σκοπό να αμβλύνει. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Χώρα των Βάσκων δεν ανήκει στις περιοχές που καλύπτονται από το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης.

Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι οι εξεταζόμενες ενισχύσεις λειτουργίας δεν δύνανται να τύχουν καμιάς από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στη συνθήκη, και δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

Η παρούσα απόφαση αφορά μόνο τα φορολογικά μέτρα που έχουν εξεταστεί ρητά και δεν αξιολογεί τα άλλα μέτρα που περιέχονται στο ειδικό φορολογικό καθεστώς της ιστορικής περιοχής της Álava. Η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να εξετάσει τυχόν ανάλογα μέτρα που συνιστούν ενδεχομένως ενισχύσεις, είτε ως γενικό καθεστώς είτε όσον αφορά την ενδεχόμενη εφαρμογή τους στην Demesa.

VI. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Ισπανία ενήργησε παράνομα και κατά παράβαση του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης κατά τη χορήγηση των ακόλουθων ενισχύσεων:

α) πλεονεκτήματος που ισοδυναμεί με εννεάμηνη αναβολή της καταβολής του τιμήματος γηπέδου από τη στιγμή (Φεβρουάριος 1997) κατά την οποία η Demesa άρχισε να κατέχει το γήπεδο στη βιομηχανική ζώνη του Júndiz (Vitoria-Gasteiz) για την πραγματοποίηση οικοδομικών εργασιών, μέχρι τη στιγμή που κατέβαλε το τίμημα (όχι πριν από το Νοέμβριο του 1997), το ύψος του οποίου υπολογίζεται σε 184 075,79 ευρώ (30 627 635 ισπανικές πεσέτες)·

β) πλεονεκτήματος που ισοδυναμεί με τη διαφορά μεταξύ της τιμής της αγοράς και του τιμήματος που κατέβαλε η Demesa για γήπεδο στη βιομηχανική ζώνη του Júndiz, το ύψος του οποίου υπολογίζεται σε 213 960,31 ευρώ (35 600 000 ισπανικές πεσέτες)·

γ) ποσού που αντιστοιχεί στις πέντε ποσοστιαίες μονάδες που υπερβαίνουν τη μέγιστη επιτρεπόμενη επιχορήγηση που ανέρχεται στο 20 % των επιλέξιμων δαπάνων στο πλαίσιο του προγράμματος Ekimen, εξαιρουμένων δηλαδή από τις δαπάνες αυτές των εγκαταστάσεων που εκτιμώνται σε 1 803 036,31 ευρώ στην έκθεση ελέγχου που υπέβαλαν οι αυτόνομες αρχές ως παράρτημα στην επιστολή της Ισπανίας, της 24ης Ιουλίου 1998·

δ) χορήγησης έκπτωσης φόρου που αντιστοιχεί στο 45 % του κόστους της επένδυσης όπως καθορίστηκε από το περιφερειακό συμβούλιο της Álava στην απόφαση 737/1997, της 21ης Οκτωβρίου 1997·

ε) μείωσης της φορολογητέας βάσης για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις που προβλέπεται στο άρθρο 26 του περιφερειακού νόμου αριθ. 24/1996.

Οι ενισχύσεις αυτές πρέπει να θεωρηθούν ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Ως εκ τούτου, προκειμένου να επανακαθοριστεί η οικονομική κατάσταση στην οποία θα βρισκόταν η επιχείρηση αν δεν της είχαν χορηγηθεί οι ενισχύσεις, η Ισπανία πρέπει να λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την ανάκτησή τους από τον αποδέκτη,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι κρατικές ενισχύσεις τις οποίες χορήγησε η Ισπανία στην Daewoo Electronics Manufacturing España SA υπό μορφή:

α) πλεονεκτήματος ισοδύναμου με την εννεάμηνη αναβολή της καταβολής του τιμήματος γηπέδου από τη στιγμή κατά την οποία η Daewoo Electronics Manufacturing España SA κατείχε το γήπεδο στη βιομηχανική ζώνη του Júndiz (Vitoria-Gasteiz) με σκοπό την πραγματοποίηση οικοδομικών εργασιών μέχρι τη στιγμή καταβολής του τιμήματος ύψους 184 075,79 ευρώ·

β) πλεονεκτήματος ισοδύναμου με τη διαφορά μεταξύ της τιμής της αγοράς και του τιμήματος που κατέβαλε η Daewoo Electronics Manufacturing España SA για γήπεδο στη βιομηχανική ζώνη του Júndiz (Vitoria-Gasteiz), έναντι ποσού 213 960,31 ευρώ·

γ) ποσού που αντιστοιχεί στις πέντε ποσοστιαίες μονάδες που υπερβαίνουν τη μέγιστη επιτρεπόμενη επιχορήγηση ύψους 20 % των επιλέξιμων δαπανών στο πλαίσιο του προγράμματος Ekimen, εξαιρουμένων δηλαδή από τις δαπάνες αυτές των εγκαταστάσεων που εκτιμώνται σε 1 803 036,31 ευρώ στην έκθεση ελέγχου που υπέβαλαν οι αυτόνομες αρχές ως παράρτημα στην επιστολή της Ισπανίας, της 24ης Ιουλίου 1998·

δ) χορήγησης έκπτωσης φόρου αντίστοιχης με το 45 % του κόστους των επενδύσεων όπως καθορίστηκε από το περιφερειακό συμβούλιο της Álava στην απόφασή του 737/1997, της 21ης Οκτωβρίου 1997·

ε) μείωση της φορολογητέας βάσης για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις που προβλέπεται στο άρθρο 26 του περιφερειακού νόμου αριθ. 24/1996, της 5ης Ιουλίου,

δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

1. Η Ισπανία θα λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να:

α) ανακτήσει από την αποδέκτρια επιχείρηση τις ενισχυσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 στοιχεία α), β) και γ) και χορηγήθηκαν παράνομα·

β) αφαιρέσει από την αποδέκτρια επιχείρηση τα οφέλη που απορρέουν από τις ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 στοιχεία δ) και ε) που τέθηκαν παράνομα στη διάθεση του αποδέκτη.

2. Η ανάκτηση των ενισχύσεων πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες της εθνικής νομοθεσίας. Επί των ανακτωμένων ποσών οφείλονται τόκοι από το χρόνο κατά τον οποίο τέθηκαν στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι την πραγματική τους ανάκτηση. Οι τόκοι αυτοί υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ισοδυνάμου επιχορήγησης στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων.

Άρθρο 3

Η Ισπανία ενημερώνει την Επιτροπή εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης για τα μέτρα που έλαβε για την εφαρμογή της.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Ισπανίας.

Βρυξέλλες, 24 Φεβρουαρίου 1999.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής